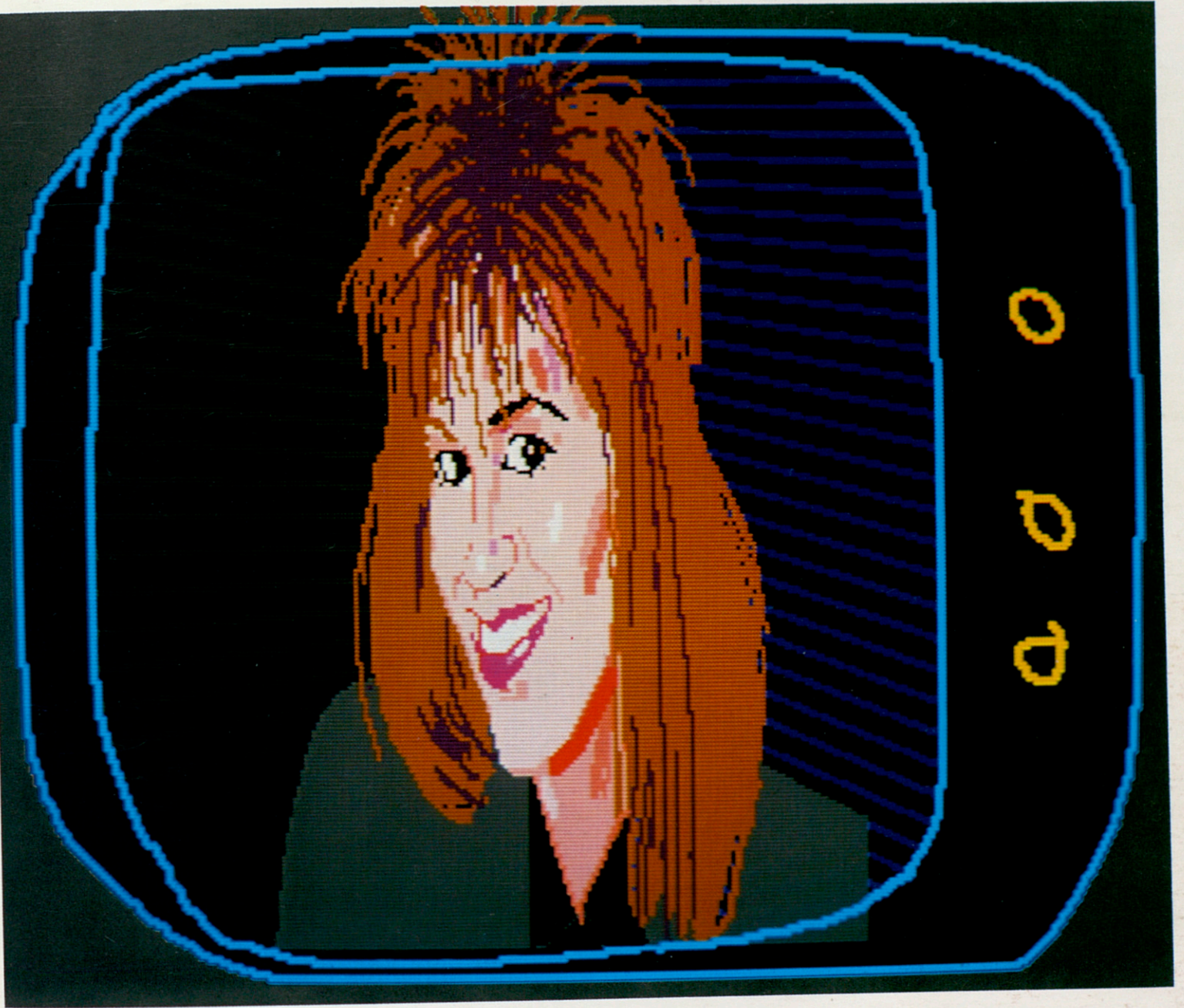

CAPÇALERA

Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Juny 1989 Preu: 250 PTA

Els presentadors de televisió, un nou "star-system", una casta que emergeix

La Vanguardia, a punt de fer el canvi físic més gran de la seva història

Els periodistes a qui agrada manar

Co de Triola, el primer fotògraf esportiu

Noves llicències de freqüència modulada

SER INFORMATIVOS

La oferta informativa nacional,
internacional y local más completa
de la Radio.
Conecte con la información,
conecte con Ser Radio Barcelona.

O. M. 8 2 8

Matinal SER

de 6 a 9 h.

Hora Catorce

de 14 a 15 h.

Barcelona Set

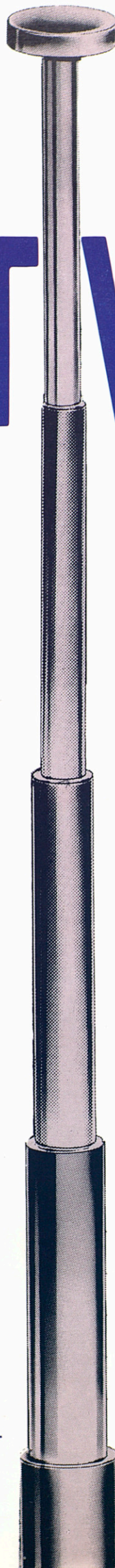
de 19 a 20 h.

Hora 20

de 20 a 21 h.

Hora 25

de 23 a 24 h.

Joan Tàpia,
director de La Vanguardia

7 **Entrevista**
Joan Tàpia i la nova *Vanguardia*

27 **Ràdio**
Adjudicació de freqüències

16 **Dues generacions**
Ibáñez Escofet - Huertas Clavería

32 **Memòria**
Josep Palau i Fabre

20 **Còmic**
Perich

35 **Fotògrafs**
Co de Triola

23 **Televisió**
Els presentadors, casta ascendent

42 **Serveis col·legials**
La biblioteca

CAPÇALERA

Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Número 3
Juny 1989

Edita:
Col·legi de Periodistes de Catalunya
Rambla de Catalunya, 10
08007 Barcelona

Junta de govern:
Degà
Carles Sentís i Anfruns
Vice-degà 1r
Narcís-Jordi Aragó i Masó
Vice-degà 2n
Josep Maria Huertas Claveria
Vice-degà 3r
Josep Ramon Correal i Mòdol
Vice-degà 4t (en funcions)
Josep Maria Martí i Martí

Secretari
Antoni Ribas i Beltran
Tresorer
Andreu Missé i Ferran
Vocals
Margarita Rivièrte Martí
Xavier Foz i Sala
Salvador Alsius i Clavera
Josep Colledemont i Oliva
Josep M. Cadena i Catalán
Jaume Guillaumet i Lloveras
Lluís Bonada i Sañas
Josep Carles Miranda i Ester
Tomàs Delclòs i Juanola
Julià Castelló i Janó
Josep Ramon González i Cabezas
Manuel Vázquez Montalbán
Rafael Seguí i López

Redacció i administració

Rambla de Catalunya, 10
08007 Barcelona
Telèfon (93) 317 19 20
Tèlex 93124 APB E
Telefax 317 83 86

Nou del Teatre, 1, 1r. 1a.
17004 Girona
Telèfon (972) 20 91 62

Director: Jaume Fabre
Subdirector: Eugeni Madueño
Maqueta: Miquel Villagrasa i Àngela Merino
Logotip: Enric Satué
Portada: Guillén
Edició: Xavier Pericay

Publicitat:

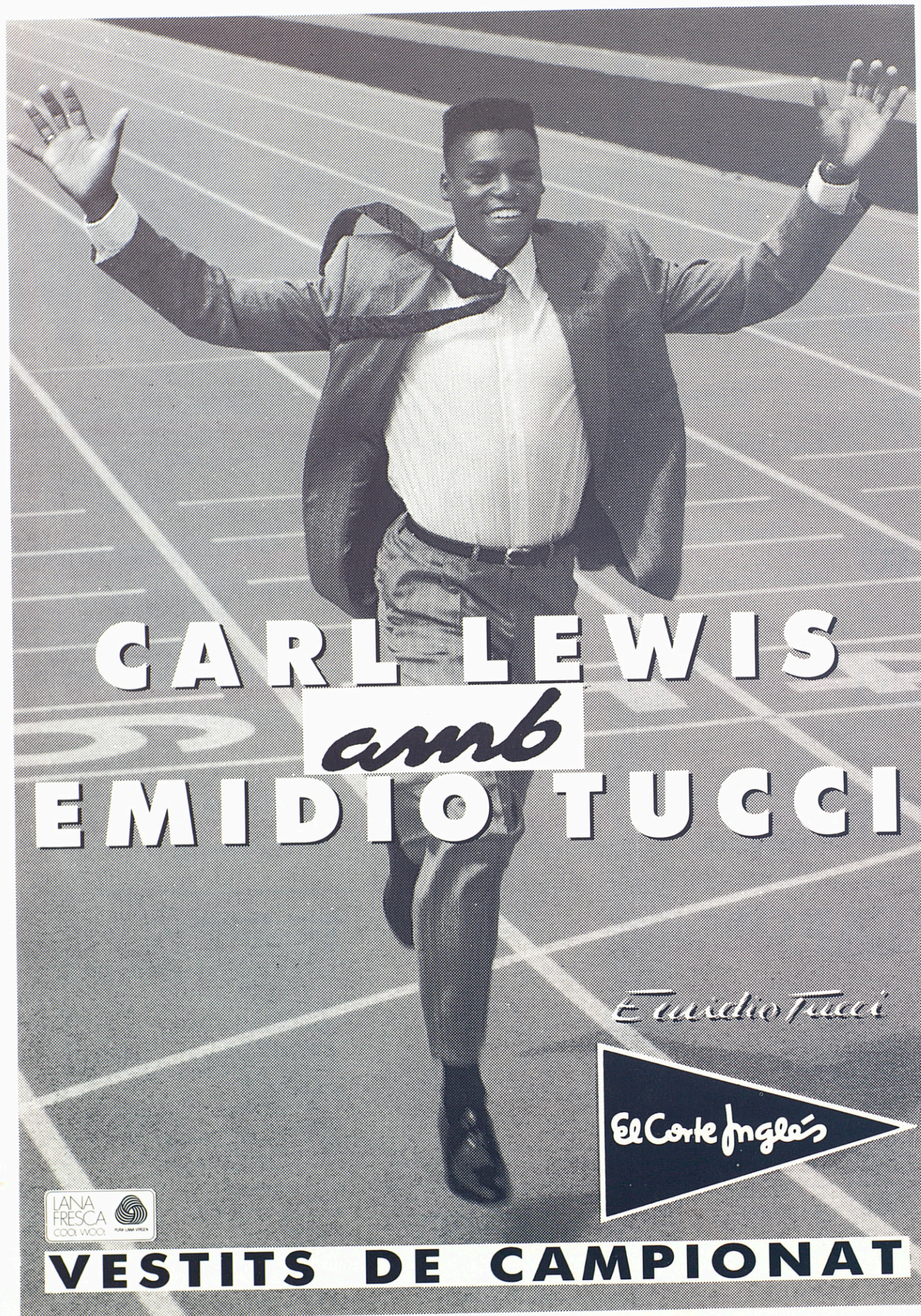
Tres Press S.A. París, 179, 1r. 1a.
08036 Barcelona
Telèfons (93) 201 73 30 - 201 74 02

Fotocomposició:

Roger
Av Pirineus, 17 - Tel. 50 99 21 - 17600 Figueres

Impressió:

Palahí Arts Gràfiques, S.C.
Força, 24 - Telèfon 20 26 92 - 17004 Girona
Dipòsit Legal: GI. 358-89

CARL LEWIS
amb
EMIDIO TUCCI

Emidio Tucci

El Corte Inglés

VESTITS DE CAMPIONAT

La premsa escrita s'esperona

Quan la televisió va fer la seva irrupció de cavall sicilià, molts van pronosticar: la ràdio s'ha acabat. Com podrà competir –afegien– amb un mitjà que, les paraules, les acompanya d'imatges? El rèquiem per la ràdio es va interrompre aviat. La ràdiodifusió no queia sota l'embat de la televisió. Va haver d'ajustar, això sí, la seva tècnica aprofundint la força de les veus humanes en directe, anant-les a cercar en lloc d'esperar-les com sol fer la televisió. Va utilitzar, a més, el telèfon a qualsevol distància i tot al servei d'una immediatesa, la seva imitable velocitat.

Més tard, les absoltes es van cantar per la premsa escrita. "Això s'ha acabat: Guttemberg kaput". I tampoc ha estat així. Han desaparegut molts diaris arreu. Però també n'han aparegut de nous. I amb èxit. En el nostre país, com abans a l'estranger. Fa trenta anys a Nova York vaig veure caure fulls impresos com pàmpols a la tardor. En fa vint vaig presenciar la purga que va colpir París. I, en fa uns deu, la caiguda de la fulla es produïa tant a Barcelona com a Madrid. Però, al mateix temps, als Estats Units uns quants clàssics, com el *New York Times*, *Los Angeles Times* o el *Washington Post* es mantenen dempeus i fins en sorgí, no fa pas gaire, un de novell en offset i amb planes, com la meteorològica, a tot color, que es distribueix de costa a costa: *USA Today*. A París les "feuilles mortes" no eren malauradament les de Prévert... Però després de la reducció de títols, els clàssics han continuat amb èxit. Va endavant el veterà *Le Figaro* i, després d'una inflexió que féu témer per la seva sort, *Le Monde* desplega veles; instal·la ara mateix un nou aparellatge, dona tocs de color i obre a les seves planes, abans atapeïdes de lletra impresa, les finestres que són les il·lustracions i fotos. A Madrid s'aguantava l'*ABC* i ja fa una dotzena d'anys es llança per tot el país *El País* deixant lloc fins i tot per al *Diario 16*. A Barcelona, malgrat naufragis dolorosos, *La Vanguardia* fa honor al seu nom i manté la seva ascensió en primera línia, tot i que existeix un nou títol amb positiu èxit: *El Periódico*.

No hi ha dubte que el paper resisteix. Algú ha dit: tot el temps que la gent veu la televisió el sostreu a la lectura dels periòdics. Sí, però no del tot. Potser un 15%? Hi ha incomptables televidents –s'ha de celebrar que hi hagi nous nadius en el camp informatiu que mai no havien llegit un diari, de forma quotidiana almenys.

La televisió no era l'única amenaça. Hi havia –hi ha– les computadores d'utilització personal, o si es vol familiar, amb capacitat avui o demà de portar a la llar de cadascú tot un diari informatitzat. D'aquí venia el pronòstic: "La gent rebrà un diari electrònic a domicili i no en voldrà d'altre". I tampoc no és així. L'únic país al món veritablement postindustrial i on realment hi ha persones i famílies connectades amb la xarxa informatitzada és el Japó... i, al mateix temps, el país del Sol Ixent és el que presenta diaris amb més tiratge del món. I amb gran diferència. El *Yomiuri Shibou* llança al carrer divuit milions d'exemplars.

Uns diaris se salven, altres no. De vegades, depèn de circumstàncies atzaroses. Sovint, però, és el renovar-se o morir. I si abans alludíem als canvis del *Le Monde* dirigit per André Fontaine, entrevistat setmanes enrera per Capçalera, avui volem remarcar l'anunci d'altres renovacions que fa en aquestes mateixes pàgines Joan Tàpia, director de *La Vanguardia*.

La Vanguardia, com un creuer que solca la mar indiferent a les tempestes, podia anar tirant sense canviar res. Però ja des dels temps de la seva fundació, els Godó –avui el jove Xavier– han sabut pujar als trens de la modernitat. Pugen a la locomotora i mai no esperen el furgó. Ara, *La Vanguardia* es remodela amb l'offset, deixa el rotogravat al buit, un dels seus èxits d'anys enrera, i rejuveneix la seva cara amb uns tocs de color, unes reproduccions fotogràfiques millors. I aprofundeix els seus fulls o suplementes especialitzats responen a una demanda del lector actual que vol trobar resposta, en el seu diari, a les seves aficions o obligacions personals.

No hi ha dubte que el paper ha resistit l'embat de la imatge

Desitjo subscriure'm per un any (11 números) a *Capçalera*,
revista del Col·legi de Periodistes, a partir del número

Faré efectiu l'import de 2.500 pessetes mitjançant domici-
liació bancària.

Signatura

Nom i cognoms

Adreça

Districte postal i població

Telèfon

Senyors: els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta
atenguin els rebuts que els presentarà el Col·legi de Perio-
distes per la subscripció a la revista *Capçalera*, renovable
automàticament.

Titular compte/llibreta

Banc/Caixa

Agència. Adreça

Número de compte/llibreta

Signatura

Ompliu l'imprès amb totes les dades i no oblideu signar-lo. Un cop omplert, envieu-lo al Col·legi de Perio-
distes. Rambla de Catalunya, 10 - 08007 Barcelona.

La Vanguardia vol cobrir tot el mercat espanyol

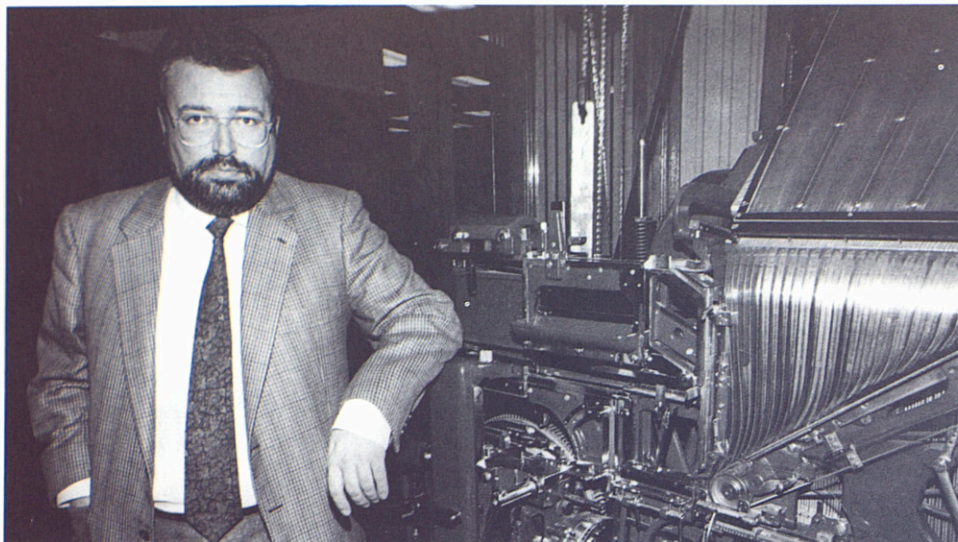
Entrevista

Després de l'estiu, farà el canvi més gran des dels anys trenta

L'esdeveniment periodístic més llargament anunciat de Barcelona, el més important que s'haurà produït en molts anys a la ciutat, és el canvi d'imatge que prepara *La Vanguardia*. El diari, que des de fa seixanta anys mantenia pràcticament inalterat el seu aspecte exterior, deixant de banda alguns canvis lents i discrets en la compaginació, es presentarà com un mitjà absolu-

tament diferent i nou. Tot canvia: la mida, la maquetació, el sistema d'impressió i fins i tot el d'enquadernació. El color hi farà tímidament aparició. S'ha comprat una nova rotativa i s'ha creat una nova estructura tecnològica i de disseny. El canvi havia de fer-se el mes de maig, després es va dir que al juny, ara s'anuncia per l'octubre. Joan Tàpia és el director a qui ha correspost presidir aquest procés.

Capçalera

A l'esquerra, i a la plana anterior, Joan Tàpia, el director de La Vanguardia que presidirà el canvi. A la dreta, Carlos Pérez de Rozas, director adjunt d'art, que té un paper important en el procés.

– Per què La Vanguardia s'ha decidit a fer un canvi d'aspecte físic?

– El diari podria continuar com fins ara, perquè no hi ha hagut un cansament del públic respecte a aquesta fórmula, però tecnològicament hem quedat antiquats. Amb la nostra presentació actual, érem un diari amb una capacitat de creixement limitada. Érem un diari molt ben admès pels seus propis lectors però poc atractiu pels que, dintre o fora de Catalunya, però sobretot a fora, podien descobrir-lo. Topaven amb una barrera física. En les enquestes que hem realitzat, els possibles nous lectors, quan se'ls ensenya el diari actual, reconeixen que és un diari molt complet, però amb una presentació física antiquada. Això feia més difícil el creixement. El canvi tecnològic, doncs, era obligat. La Vanguardia ha mantingut, des dels anys trenta, la mateixa tècnica d'impressió, que és una portada en rotogravat i l'interior en tipografia. Això va ajudar a la gran expansió de La Vanguardia, a fer que passés de ser un diari més de Barcelona a ser el gran diari de Barcelona, perquè amb el rotogravat es va anticipar a la civilització de la imatge. Però avui en dia això es pot fer millor amb l'offset.

– Per què es fa, precisament ara, el canvi?

– La decisió del nostre editor, Javier de Godó, molt anterior al meu nomenament com a director, va ser fer el canvi abans que el mercat ho exigís. És un canvi que hauríem hagut de fer per força en els deu anys vinents i hem preferit fer-lo ara que ens sentim forts, i no més endavant, forçats per una crisi que hauria pogut produir-se. Ara, a més, és un bon moment perquè Barcelona està canviant, obligada pels Jocs Olímpics, és un moment que el món econòmic està canviant, obligat per la frontera del 92, de la unió europea total. És un moment que la societat catalana està registrant un canvi molt fort i per això

ens sembla que el lector de La Vanguardia pot acceptar millor la transformació física del diari.

– Quin segment del mercat es vol captar com a nou lector, amb el canvi?

– Ens pot fer augmentar el percentatge de vendes entre la gent menor de 35 anys. Però sobretot ens pot fer vendre més fora de Catalunya, que és el lector que no ens coneix i ens troba un diari aparatós i difícil de llegir, quan ens veu. Actualment el 95% de les vendes són a Catalunya. I és evident que els nostres lectors majoritaris sempre seran d'aquí. Però això no canvia si, sense disminuir, o fins i tot incrementant els nostres lectors catalans, el total de vendes es reparteix entre un 75% a Catalunya i un 25% a la resta d'Espanya.

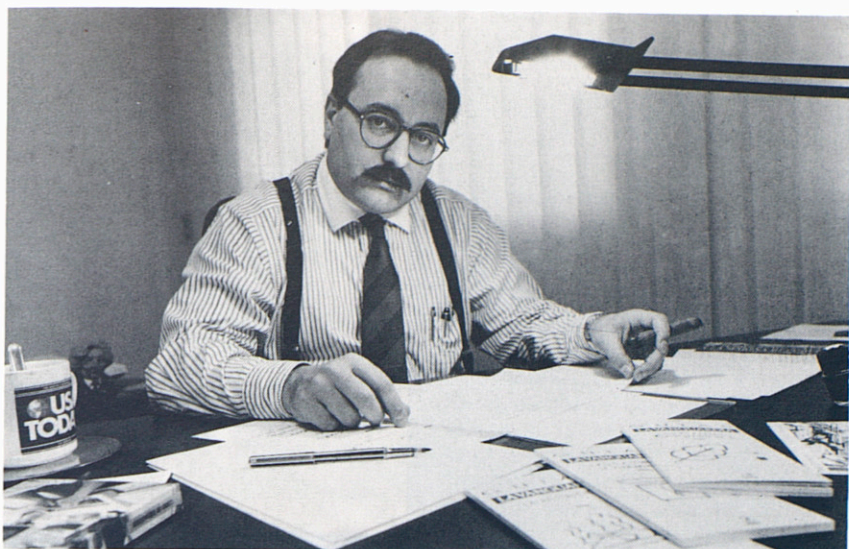
– En què consisteix el canvi?

– A passar a fer un diari imprès totalment en offset. Amb això es guanyarà qualitat d'impressió, i es guanyarà la possibilitat de donar notícies d'última hora a la primera plana. Aquest és el canvi fonamental: passar d'una portada en rotogravat, que cal tancar, com a molt tard, a les sis de la tarda, i d'un interior en tipografia, mal imprès i de lectura difícil, a un diari totalment imprès en offset amb una nova rotativa, de les més modernes. Però es canviaran moltes altres coses, que es podien haver fet i es podien no haver fet, però que hem decidit realitzar de manera que coincidissin amb aquest canvi fonamental.

– Quines exactament?

– La mida del diari es reduirà uns mil·límetres, que afectaran bàsicament els marges en blanc i molt poc la taca. El diari ara té un marge blanc que els tècnics consideren excessiu i que, en reduir-lo, ens produirà un estalvi considerable de paper. El diari apareixerà amb una nova maquetació. La publicitat s'haurà d'ajustar a uns mòduls de grandària. Això és molt important, perquè La Vanguardia és un diari on la publi-

“El canvi fonamental és passar a fer un diari imprès totalment en offset”

FOTOS: JOAN GUERRERO

“Els canvis es faran tots de cop, el mateix dia”

“Hem renunciat a la presentació fascicular”

citat, en comparació amb d'altres, envaeix massa les planes. Amb la publicitat modulada, les informacions apareixeran més ordenades. Pel que fa a la publicitat, també s'hi introduirà el color.

– Només a la publicitat?

– Només. A part d'alguns petits detalls de color en algunes planes, que prefereixo no explicar per mantenir el factor sorpresa, de moment no es farà el pas a la publicació de fotografies en color.

– Els canvis del model de maquetació, en què consistiran?

– Serà un canvi bastant important. Es canvia tota la compaginació del diari, incloent-hi els tipus de lletra. Serà la més moderna del mercat espanyol.

– S'havia dit també que s'aprofitaria aquest canvi per convertir La Vanguardia en un diari fascicular.

– Actualment, el diari ja es fa en fascicles, dos els dies de cada dia, i quatre o cinc els diumenges.

– Però no sempre són fascicles monogràfics, sinó condicionats per les possibilitats de la rotativa. Em referia a una voluntat de presentar diferents quaderns per diferents seccions.

– El diari s'estructura en tres grans blocs, identificables físicament en uns quaderns de la mateixa mida que tindran cadascun la seva pròpia portada i unes característiques diferencials de compaginació. En un hi haurà el que és pròpiament la informació, el diari tradicional de notícies. L'altre serà un suplement i el tercer un diari de reportatges. Els diumenges s'hi afegiran un quart cos d'anuncis econòmics i un cinquè que no el tenim encara ben definit i que ajustarem segons la publicitat que arribi. Però aquests quaderns no es presentaran al lector de forma fascicular, sinó encartats, de manera que, si vol, els pot separar i, si no, pot mantenir el dia-

ri com una unitat. A causa del gruix que en resultarà, deixarà de vendre's doblegat. Els diumenges es mantindrà el suplement en color de mida diferent.

– Tots aquests canvis es faran de cop, o progressivament?

– De cop, perquè tecnològicament hi estem obligats. Canviem tota la maquinària, i la nova no és compatible amb la que tenim ara. Per tant, el canvi s'ha de fer en un sol dia

– S'ha valorat l'impacte que això pot tenir en el lector de La Vanguardia, que no acostuma a ser gaire amant dels sobresalts?

– S'ha valorat, però no hi ha manera d'evitar-ho. El pas de la tipografia a l'offset obliga a canviar l'aparença del diari de manera bastant forta. I encara que això pugui suposar, fins que el lector s'hi acostumi, un possible desconcert, acabarà apreciand la millora en la qualitat d'impressió i la modernització de la compaginació. A més, el diari no canvia la seva línia editorial, ni els seus col·laboradors, ni els seus continguts, que és el que el lector bàsicament aprecia.

– Quin serà el dia D?

– Finals de setembre, primers d'octubre.

– El dia de la Mercè?

– No, perquè aquest any és un diumenge.

– I això què hi té a veure?

– De moment, mantindrem el rotogravat en color al diari dels diumenges, pel qual el nostre públic té una adhesió molt forta. No hi hauria gaire canvi d'aparença, si el féssim un diumenge. A més, el diari del diumenge és molt més voluminós i de més tirada que el dels altres dies, i per començar seria molt arriscat.

“El color serà només per la publicitat i alguns petits detalls, no per les fotos”

Joan Tàpia, el director del canvi

Els que el coneixen bé diuen que de petit no jugava. Només llegia. L'infant seriós s'ha fet gran i ha conservat la cara seriosa, que l'ajuda a obtenir credibilitat i a donar la imatge de persona prudent. No vol aparentar res que no sigui, exhibeix una trajectòria política sense salts i se'n sent ben orgullós.

– *Quin va ser el seu primer contacte amb la política?*

– Va ser abans de la Universitat. No va ser amb un partit polític, sinó amb el Club d'Amics de la UNESCO, on jo anava sovint. Era, els primers seixanta, un lloc on es trobava gent molt diferent, però amb el comú denominador de l'interès pel que passava a tot el món. Hi vaig entrar en contacte amb gent que políticament volia fer canviar les coses.

– *Quina gent? Quines persones el van influir políticament, en aquells moments?*

– Gent molt diferent. El president del Club, per exemple, era l'Heribert Barreira. El contacte polític més important, però, el vaig tenir quan ja era a la Universitat, l'any 65. A través de persones del Club d'Amics de la UNESCO vaig entrar en contacte amb Josep Pallach, que era el secretari general del Moviment Socialista de Catalunya i que vivia a l'exili. Era precisament el moment en què s'estava produint el trencament entre el MSC de l'interior, amb Joan Reventós, i el de l'exterior, amb Pallach. Hi vaig tenir una discussió bastant a fons sobre com veia ell les coses a Catalunya i com les veien els estudiants de Barcelona. Per mi, aquella trobada va ser molt important, perquè en aquells moments, a Barcelona, l'oposició estava molt radicalitzada, i no parlem del moviment estudiantil, a causa de la impossibilitat de trobar cap camí d'actuació en la legalitat, a causa de la manca d'obertura del règim. Aquells anys fins i tot Unió Democràtica defensava opcions radicals, com l'autogestió a les empreses. Pallach havia viscut a l'exili des de l'any 44, després de fugar-se d'una presó espanyola, i veia les coses de manera bastant diferent de com les veien aquí. A mi em van seduir espe-

cialment dos aspectes de la seva anàlisi de la situació espanyola. Un, el convenciment que el règim franquista no podia ser derrocat per l'oposició i que el règim es veuria obligat a liberalitzar-se, perquè, després del pla d'estabilització, estava integrant l'economia espanyola en l'economia internacional i, com a conseqüència d'això, el creixement econòmic seria fort i milloraria el nivell de vida. La integració en l'economia internacional i la introducció del mecanisme de mercat era una pressió en el sentit que afavoria la liberalització. I dos, la seva visió del socialisme, molt diferent de com es veia a l'interior, molt més pròxima al que estava fent la socialdemocràcia europea. Vaig veure una persona que vivia del seu salari en l'ensenyament, a l'exili, i que malgrat això tenia unes posicions molt més moderades que el que es vivia en aquells moments en els cercles d'estudiants i de l'oposició a Barcelona. Vaig tenir la sensació que tenia raó, i va ser el començament d'una col·laboració amb ell que vaig mantenir fins que va morir el 1977.

– *Aquesta sintonia d'idees, no es va produir amb la seva visió nacionalista?*

– Pallach era partidari que la socialdemocràcia catalana s'articulés autònomament del socialisme espanyol, però en canvi veia molt necessari que les forces d'oposició catalanes anessin a Madrid i negociessin amb altres forces de l'Estat, per obligar-les a una estratègia realista. Pallach estava molt interessat, en aquell moment, a comprovar si gent que havia fet la modernització econòmica des de dintre del govern podia estar interessada en la modernització política. En Pallach seguia també molt de prop l'evolució de l'exèrcit i creia que en el pas a la democratització seria molt important la seva actitud. Crec que va ser la primera vegada que vaig sentir parlar del després famós general Díez Alegría.

– *El primer contacte amb el periodisme quin va ser?*

– Vaig entrar a *La Vanguardia* l'any 1971, després que Richard Nixon decretés la inconvertibilitat del dòlar, que

“Vaig marxar del Ciero quan un grup d'accionistes va voler-lo utilitzar com a portaveu d'una determinada opció política”

Les dificultats de la premsa en català

“Les idees de Josep Pallach em van seduir quan el vaig conèixer, el 1965”

– En un moment que hi ha un règim d'autonomia real al país, que s'han fet passos importants per la normalització del català, els diaris castellans segueixen sent els importants a Catalunya.

– Hi ha una certa dificultat històrica. Crec que va ser Eugeni Xammar qui va dir que a Catalunya mai hi ha hagut premsa catalana, sempre hi ha hagut premsa catalanista. Els diaris editats en català sempre han estat una premsa de combat. Aquesta és una primera dificultat, perquè està demostrat que en els temps actuals no prosperen, perquè la nostra societat no ho accepta, ni la premsa de partit, ni la premsa de combat polític, ni la premsa supeditada a institucions governades per un partit. Després, segurament el que ha passat és que els diaris en català no han tingut prou nivell de qualitat. Un tercer factor podria ser una certa dificultat de la gent per llegir en català, però en un moment que del *Mecanoscrit del segon origen*, de Manuel de Pedrolo, se n'han venut 300.000 exemplars, això ja no és un argument, o almenys, ja no pot ser donat com l'única excusa. Els diaris en català actuals, a Barcelona, no són diaris de combat ideològic com ho van ser durant la Segona República, però tampoc no són diaris d'empresa, no són diaris independents. Són diaris que han de pensar què vol determinada institució, què vol determinat partit polític, abans de decidir les seves portades i els seus editorials.

– Això és així a Barcelona, però no a fora. Concretament, a Manresa i a Girona, hi ha diaris en català que

són clarament diaris d'empresa, i amb tiratges que s'aproximen a la venda real dels dos diaris catalans de Barcelona. I a Vic i a Reus hi ha publicacions de periodicitat bisetmanal que obtenen prou èxit com per pensar que poden convertir-se en diaris aviat.

– Exacte. Quan es tira un coet a l'espai, es fa per fases. Però aquest criteri no s'ha aplicat a la premsa en català. L'existència d'una premsa comarcal en català, important i ben arrelada, és un pas previ per fer un bon diari d'informació general en català, a Barcelona, i que tingui audiència. L'any 1976, amb el naixement de l'*Avui*, es va intentar cremar etapes. Es va dir que el model que tenia l'*Avui*, quan es va treure, era *Le Monde*. Això està bé com a objectiu. Però *Le Monde* no és fruit solament de París, sinó que també és fruit d'una gran quantitat de premsa regional francesa, amb tiratges molt importants. Aquí s'ha volgut començar a construir per l'àtic. Segurament algun dels diaris comarcals en català que hi ha ara, o els que puguin sorgir, o una unió de tots ells en el futur, poden ser més forts que diaris que neixen havent de competir amb *La Vanguardia* o amb *El País*. Als dos diaris catalans de Barcelona hi han treballat o hi treballen periodistes coneguts, excel·lents professionals, però si no han aconseguit fer un producte sòlid segurament ha estat perquè no es poden cremar etapes. No es pot fer un banc important d'un dia per l'altre, i de la mateixa manera no es pot fer un periodisme català important d'un dia per l'altre.

va ser la primera crisi seriosa del sistema monetari internacional. En aquell moment, Horacio Sáenz Guerrero es va adonar que la commoció que es vivia en el sistema monetari havia estat molt tractada per la premsa internacional i molt poc per la premsa espanyola, i va demanar al catedràtic Jané Solà, que col·laborava amb el diari en un suplement d'economia, si coneixia algun estudiant que volgués passar cada dia dos o tres hores a la redacció per treballar en la informació econòmica diària, ja que no hi havia secció d'economia. Així vaig començar en el periodisme. Després vaig ser nomenat cap de relacions exteriors de la Caixa de Pensions pel llavors nou director general, Josep

Vilarasau. El meu treball a la Caixa va ser important perquè em va permetre conèixer a fons el funcionament d'una entitat financera de primer ordre en una etapa d'aggiornamento.

– El pas següent, al Noticiero Universal, va ser amb un càrrec de caràcter més empresarial que redaccional.

– L'any 1980 vaig anar al Ciero com a director general de publicacions, sense deixar la feina que feia a la Caixa. Aleshores el diari travessava una situació econòmica difícil, perquè havia començat ja la decadència de la premsa vespertina, que després s'ha demostrat que era imparable perquè actualment no existeix a Espanya cap diari de la tarda.

El boom de la informació econòmica

– Vostè és el primer director de La Vanguardia, i segurament de la premsa diària de Barcelona, que prové del món de la informació econòmica. Això coincideix amb el boom que ha experimentat els darrers anys la informació econòmica.

– Un cop normalitzada la situació política del país, en un procés que dura, sense cap trauma important, del 1974 al 1982, la política comença a ser una cosa més normal, i per tant més avorrida. L'atenció que els lectors de diaris hi havien abocat es va dissoldre i van aparèixer altres centres d'interès. Això va coincidir l'any 1982 amb la necessitat de fer un ajust econòmic important, que de fet havia començat el 1977 amb el pla d'Enrique Fuentes Quintana. I després, un cop fet l'ajust, es va obrir un període d'expansió econòmica molt fort, que ja fa tres anys que es manté de manera continuada. Tot això va despertar un gran interès de la població pels afers econòmics. És un fenomen general a Europa, on la informació econòmica és llegida per un públic cada cop més ampli. Fa vint anys era una informació que interessava a molt poca gent.

Ara la gent s'ha adonat que el seu nivell de vida moltes vegades depèn més de la conjuntura econòmica que del partit polític que guanyi les eleccions. Per això els diaris han hagut d'anar ampliant les planes d'informació econòmica.

– I han aparegut nous diaris econòmics.

– Amb quatre diaris d'informació econòmica, som el país d'Europa que en té més. Això és una exageració, sobretot si es té en compte que a d'altres països hi ha més interès per la informació econòmica que la que hi ha aquí en aquest moment. Està passant el mateix que en tot mercat. Si de sobte augmenta, per exemple, el consum de gelats, en un primer moment els fabricants de gelats es forren. Però en una segona fase surten molts més fabricants de gelats que volen una part del negoci. I en una tercera fase, el que passa és que hi ha un ajust del mercat: alguns fabricants s'arruïnen i es produeix una selecció. Això és el mateix que està passant amb els diaris econòmics. Ara estem en la segona fase, aviat entrarem en la tercera.

La gent que tenia la responsabilitat econòmica del Ciero era gent diversa, bàsicament interessada a fer un diari més català i a relançar-lo des d'un punt de vista redaccional. Gent que havíem militat en el partit d'en Pallach vam decidir, quan ell va morir, no continuar en la política, perquè el camí que seguia el socialisme a Catalunya, que es trobava aleshores a les portes de la fusió, el trobàvem massa radical i no vèiem clara la forma d'articulació amb el PSOE. Ens semblava que no estaven interessats en la socialdemocràcia, que era allò en què nosaltres crèiem. Per fer política, o tens una vocació personal molt forta, o una sintonia amb una personalitat política, que és el que a mi em va passar amb en Pallach. Un cop mort ell, ja no vaig saber trobar satisfaccions en l'activitat política. Però un grup de gent que havíem col·laborat molt a fons amb en Josep Pallach vam continuar veient-nos i discutint la situació del país. En un moment donat vam entrar en contacte amb la gent que volia relançar el Ciero fent-ne un diari més obert a la societat catalana. Així, vam anar al Ciero l'Amadeu Cuito,

l'Armand Carabén i jo mateix. El president del comitè editorial del Ciero en aquesta etapa va ser en Joan Sardà Dexeus, l'economista català més important i el pare intel·lectual del pla d'estabilització de 1959.

– Com va acabar aquella experiència?

– Quan es van acostar les eleccions del 1982, un grup d'accionistes va voler utilitzar el Ciero com a portaveu d'una determinada opció política. Ni a nosaltres ens interessava això ni a ells els interessàvem nosaltres. I vam marxar el mes de març d'aquell mateix any. Jo vaig tornar a fer informació econòmica a La Vanguardia el mes de setembre següent.

– La relació amb Miguel Boyer, com es va establir?

– Boyer era un militant de la tendència més socialdemòcrata del PSOE i jo l'havia vist, amb Josep Pallach, diverses vegades durant els anys 1974 i 1975. També vaig poder mantenir amb ell alguna conversa sobre política econòmica durant una de les reunions Costa Brava que organitzava el Cercle d'Economia. I, lògicament, havia anat mantenint re-

“Vaig entrar a La Vanguardia el 1971, en produir-se la primera crisi seriosa del sistema monetari internacional”

“El meu primer contacte amb el món polític va ser al Club d'Amics de la UNESCO”

“Vaig deixar ben clar a Miguel Boyer que no volia tornar a ser militant de cap partit”

lació amb ell com a informador econòmic de *La Vanguardia*, perquè Boyer era director de planificació estratègica d'Explosivos Riotinto. El mes següent d'haver tornat jo a *La Vanguardia* a fer informació econòmica, el 1982, els socialistes van guanyar les eleccions. Pocs dies després, quan encara no s'havia format el govern, vaig anar a cobrir una taula rodona sobre les perspectives de l'economia en què ell participava. La gran incògnita era, aleshores, quina política econòmica aplicarien els socialistes. Em va sorprendre la rotunditat amb la qual en Boyer va fixar la pròxima política econòmica del govern socialista. Aquella rotunditat només es podia explicar si tenia ja la seguretat que seria el ministre d'Economia del primer govern d'en Felipe González. Recordo que la informació que vaig publicar va sorprendre molta gent, perquè el que va dir Boyer era d'una gran ortodòxia, tot el contrari del que estaven fent en aquells moments els socialistes francesos, que es trobaven de ple en l'etapa de les nacionalitzacions. El vaig veure després tres o quatre vegades com a periodista, fins que em va oferir anar a treballar al ministeri d'Economia. Jo li vaig deixar ben clar que no era militant de cap partit polític, ni volia tor-

nar a ser-ho. Vaig anar a treballar a Madrid 4 o 5 dies a la setmana, encara que la meua residència continuava a Barcelona, i vaig viure una experiència apassionant: intentar comunicar al país una política econòmica ortodoxa i inevitable però que podia sorprendre els que es pensaven que la política econòmica socialista havia d'haver estat rupturista. Avui es veu clarament que aquella política, tan discutida des de l'esquerra i no sempre ben compresa per l'empresariat, ha donat uns resultats molt positius per l'economia espanyola. Personalment, vaig aprendre'n molt i estic molt satisfet d'aquesta experiència professional.

– *El retorn a La Vanguardia es va produir en ple boom de la informació econòmica.*

– Fins al punt que així que vaig arribar, Javier de Godó, editor de *La Vanguardia*, em va demanar si em volia fer càrrec d'un nou suplement d'economia que *La Vanguardia* volia llançar els dissabtes. Això era el setembre del 1985. I és el que vaig fer. Al cap d'uns mesos em van nomenar cap de tota la secció d'Economia, de la informació diària, fins que em van nomenar director, el setembre del 1987.

I ndependència pragmàtica

La Vanguardia ha estat durant molts anys el primer diari indiscutible de la ciutat. Això ha fet que se l'hagi considerat, en alguns moments, més que un diari. Una opinió expressada a través de les seves planes té una enorme repercussió en la vida catalana, i això fa que no estigui exempt de pressions, però el seu director té clar quin ha de ser el seu paper: independència per damunt de tot, no solament com a principi, sinó perquè acaba convertint-se en la solució més pràctica.

– *Quan s'està en el despatx de director de La Vanguardia, no pesa massa sobre les espatlles la història del diari?*

– En qualsevol cas, no hi ha temps per adonar-se'n. L'activitat de cada dia, la necessitat constant de donar resposta als estímuls exteriors absorbeix tant que no hi ha temps per pensar en responsabilitats històriques.

– *És un diari amb una maquinària humana complicada, amb una història que s'ha escrit sovint amb buits que es cobrien després a poc a poc...*

La premsa popular va arribar massa tard

– Mentre que sobren diaris econòmics, en falten de populars. Per què creu que la premsa sensacionalista diària no ha arrelat al nostre país?

– L'explicació que jo hi dono és que la premsa espanyola, fins a la Llei Fraga del 1966, va ser una premsa poc interessant, que només era seguida per les capes que tenien gairebé l'obligació de llegir-la, pel seu treball o per la seva vida social, encara que només publicqués el que autoritzava el govern. En canvi, altres capes socials, com que sabien que la premsa només deia el mateix que el *parte* de Radio Nacional, ja en tenien prou amb la ràdio, i després amb la televisió. I quan la premsa es va liberalitzar, molta gent ja estava acostumada a informar-se exclusivament amb la televisió. S'havia creat un hàbit

difícil de canviar. Els països on està més arrelada la premsa sensacionalista o popular, ja hi estava abans que aparegués la televisió i va resistir el xoc. A Espanya, quan hauria pogut aparèixer una premsa sensacionalista, la televisió ja se li havia menjat tot el terreny i no s'havia creat l'hàbit de lectura entre les classes populars. De tota manera, encara que aquí no hi hagi una premsa sensacionalista del tipus alemany, tant Madrid com Barcelona tenen un diari que és mixt: de premsa seriosa i premsa popular, i hi ha tot un ampli mercat de setmanaris, el que en diem premsa del cor, que sempre ha tingut molta lectura i que arrossega el que seria l'equivalent aquí dels diaris sensacionalistes als països anglosaxons.

“Els diaris van haver de conviure amb el franquisme, de la mateixa manera que ho feien els seus lectors”

– Per entendre *La Vanguardia* no es pot oblidar que fa molts anys que representa, i vol representar, els sentiments de les classes mitges de Catalunya, que són bastant plurals, perquè a dintre hi ha sectors que voten el Partit Popular, altres Convergència i altres el PSC-PSOE. Aquesta ha estat la grandesa del diari. A vegades, des de l'esquerra, s'ha dit que *La Vanguardia* és el diari de la gran burgesia catalana. Això no té sentit, perquè si fos així el nombre dels nostres lectors seria molt petit. *La Vanguardia* ha reflectit els cops que el país ha sofert en la història dels últims cinquanta anys, i no podia haver estat d'altra manera, si no, hauria deixat d'existir. Les persones es poden exiliar, els diaris no. Hi va haver una guerra civil i unes conseqüències de la guerra civil que van ser un règim que va durar fins al 1975. *La Vanguardia* va haver de conviure amb aquest règim si volia continuar existint, de la mateixa manera que hi van haver de conviure els seus lectors, en alguns moments de bon grat i en altres no tan a gust. El gran repte de *La Vanguardia* ha estat sempre el de mantenir-se com un gran diari informatiu, plural i moderat, que sintonitzi amb la classe mitja de Barcelona, amb aquesta societat pràcticament europea. Perquè això sigui possible cal mantenir una independència total dels poders polítics.

– Hi va haver un moment, precisament quan es va produir el seu nomenament com a director, que semblava que *La Vanguardia* estava en molt ma-

les relacions amb el partit que governa Catalunya. Cap on ha derivat aquella situació de tensió?

– No crec que *La Vanguardia* hagi entrat mai en conflicte amb el partit majoritari a Catalunya. El que passa és que *La Vanguardia* no es deu a cap partit, sinó sobretot als seus lectors.

– Que deuen votar majoritàriament Convergència.

– Les enquestes diuen efectivament que la minoria majoritària de lectors de *La Vanguardia* vota Convergència, però no són de cap manera la majoria absoluta. Hi ha dos grups de lectors molt importants que voten el Partit Popular o el Partit Socialista. I no es pot oblidar que, en certs moments, alguns dels nostres lectors poden haver votat Iniciativa per Catalunya, abans PSUC,

La Vanguardia ha incorporat un estudi de fotografia a les seves instal·lacions.

“Cap partit polític ha pogut muntar un diari que funcioni”

o Esquerra Republicana de Catalunya. El conjunt de lectors de *La Vanguardia* és molt divers, perquè la classe mitja a Catalunya és molt plural, molt oberta. Reduir els lectors de *La Vanguardia* a un electorat seria absurd. Hi ha lectors que en les eleccions generals voten un partit i en les autonòmiques un altre. Crec fermament que *La Vanguardia* ha de respectar, i pot respectar, les opinions de tots els seus lectors, perquè tots volen viure en una democràcia europea i en un règim d'economia de mercat. El que el lector busca no són directrius polítiques, sinó informació i, sobretot, independència.

– No ha contestat la meua pregunta.
– Informant, a vegades es pot topar amb alguna opció política. A Catalunya hi ha la Generalitat, que és una institució recobrada. Per tant té una importància psicològica gran. I hi ha també l'Ajuntament de Barcelona, que és molt dinàmic. Generalitat i Ajuntament fan moltes coses, i segurament creuen que les fan molt bé. Els agradaria que això es reflectís tal com ells ho veuen, a la premsa. Però es reflecteix com ho veuen els periodistes. Una vegada una informació agrada més a la Generalitat i una altra vegada li agrada menys. Una vegada agrada més a l'Ajuntament de Barcelona i una altra li agrada menys. Aquesta és la millor prova d'independència i de pluralitat. Quan la crítica és ponderada, el lector sempre l'agraeix. I permet que les nostres relacions amb el govern de Madrid, i amb el de Catalunya, hagin estat sempre correctes, encara que a vegades no els hagin agradat algunes coses que hem publicat.

– Arriben moltes pressions en aquest despatx?

– A vegades hi ha polítics, de diferents partits, que truquen dient: “Jo tinc tants electors, i aquests electors llegeixen *La Vanguardia*”. Es pensen que el vot que obtenen cada quatre anys és un vot d'adhesió, incondicional, acrític. Moltes vegades la gent no vota amb en-

tusiasme, vota el mal menor. Hi ha ciutadans que diuen: “Jo voto Convergència perquè sóc catalanista, però no m'agraden moltes de les coses que fa”. N'hi ha d'altres que diuen: “Jo voto els socialistes perquè sóc d'esquerra i és el que menys em desagrada”. Però aquest ciutadà no vol que, perquè cada quatre anys vota socialista o vota Convergència, el diari sigui fidel a Convergència o als socialistes. El que vol és una informació solvent, que vol dir informació independent. I encara que el diari sigui crític, la gent tornarà a votar, segurament, aquell mateix partit. La funció dels partits és governar, i la dels diaris, informar. La prova és que cap partit polític ha pogut muntar un diari que funcioni, i això no passa només a Catalunya, sinó a tot Europa.

– L'Unità és un diari que funciona.

– És veritat que l'òrgan del partit comunista italià conserva un nombre important de lectors, però una de les proves que té dificultats és que per mantenir el nombre de lectors ha cregut convenient publicar les cotitzacions de les borses italianes. Per un diari comunista és bastant curiós, especialment si es té en compte que a Itàlia les inversions en borsa gaudeixen d'un tracte fiscal molt favorable.

– Li preguntava abans per les pressions polítiques o sindicals...

– Més que pressions, el que es reben són recomanacions, intents d'influir i petites pressions d'origen molt divers. Un tractament professional d'aquestes pressions permet moltes vegades que les unes anul·lin les altres, i s'acaba comprovant que el més pràctic, i a més és el que hem de fer, és no tractar d'accontentar tothom sinó informar del que realment passa i expressar la nostra opinió, una opinió que procurem que sigui sempre raonada i ponderada.

“Més que pressions el que es reben són recomanacions que acaben anul·lant-se les unes a les altres”

JAUME FABRE

Els periodistes a qui agrada manar

Sempre l'he conegut manant. Redactor en cap i més tard subdirector d'El Correo Catalán; al 1968, director durant set anys al Tele/Expres, d'on el van foragitar un atac de cor i un capità general; i després, subdirector i director adjunt de La Vanguardia, tot fins a l'any passat, quan es va jubilar aquest mestre de periodistes que va néixer el dia que moria Prat de la Riba, com li agrada de recordar...

- Com es manava abans als diaris?
- Els diaris eren de dimensions més modestes. Per tant, la primera condició era la compenetració entre els que dirigien i els que feien de periodistes. És clar que tot això es podia trencar per ambició de poder o per raons ideològiques. I quan s'espatllava l'harmonia, calia aplicar solucions d'urgència.

1965: Ibáñez Escofet, entrevistat a Signo. Com a fons de la foto, l'enciclopèdia Espasa de la vella redacció del Correo, on feia de redactor en cap. Tenia aleshores 48 anys. La frase que destacava com a títol de l'entrevista era: "Demasiadas veces los diarios españoles carecen de ideología determinada".

- En tenien poca, d'ideologia, però en tenien. Al Correo també hi van haver picabaralles per aquesta raó. Claudio Colomer va ser un director molt ideològic, i l'Andreu Roselló molt poc. Això va ajudar a arraconar el carlisme dominant. Jo els deia, als del consorci coter que hi havien invertit diners, que s'havia d'acabar amb el carlisme del diari i així ho van entendre. Però si tornem al tema del principi, vull que quedi clar que un director, abans que res, era en aquells temps un company.

- Però això potser era així perquè el Correo era un diari atípic, amb vostè de redactor en cap i l'avui oblidat Andreu Roselló de director.

- No et pensis. Potser sí que érem atípics, però el bon clima es donava també en un Diario de Barcelona, on l'Enrique del Castillo podia ser el que fos,

però era un bon company pels seus redactors. I no parlem de l'Hernández Pardos, el director del Ciero, que era un paternalista pels seus. "Señor Hernández, que necesito dinero porque operan a mi mujer", "No se preocupe, Fulano", i grans abraçades, encara que després li donés només vint duros. Un dia em va dir que "quería más a sus periodistas que a Dios".

- Era un home curiós i poc qualificable, l'Hernández Pardos...

- Ja ho pots ben dir.

- És important que els redactors vegin físicament el director?

- Sí, un defecte és que ara es passen massa temps tancats als despatxos. Sempre que vaig en un diari, se'm queixen que el director es passa el temps tancat al seu cau.

- L'estructura d'un diari era aleshores una mica fràgil, si la comparem amb la d'ara.

- Hi solia haver un director i un sol redactor en cap, i prou. Després es va posar de moda el subdirector, jo crec que com una figura per salvar situacions d'ambició i d'enveja.

- I ara, potser no n'hi ha massa, d'estructura?

- Sí i no, perquè el públic potencial d'un diari és més gran que el de fa vint-i-tants anys. Fixa't que només aguanten els diaris poderosos, com ara La Vanguardia, El Periódico i El País, i estan obligats a crear estructures que semblen desproporcionades, però que no ho són realment.

Martí Gómez i Josep Ramoneda, en una de les seves entrevistes a la desapareguda revista Por favor, van parlar, pel març de 1976, amb l'Ibáñez Escofet, aleshores ja a La Vanguardia, i el títol era ben explícit: "Ibáñez Escofet y la honradez con Dios, con uno mismo y con los demás", títol extret d'una de les divises del veterà periodista, inspirada en un pensament de l'abat Escarré.

"Els directors es passen massa temps tancats als despatxos

José María Huertas Clavería: "Era un home curiós, l'Hernández Pardos"

Riu ara, recordant l'entrevista amb aquests dos companys, i comenta que l'honradesa és difícil en tota professió. El seu esguard segueix sent viu, la llengua esmolada –la seva dona, de tant en tant, el recrimina: "Manel, no diguis això..."–, l'escepticisme a flor de pell...

- ¿Per què és tan difícil que una persona que ocupa un càrrec, en deixar-lo, torni a un altre d'inferior, a la base si convé?

- Perquè molts entren al periodisme per la via non sancta. Pensen que el periodisme és lluïment, i quan ve la desgràcia, no saben acceptar-la. I així veiem subdirectors i redactors en cap que s'arrosseguen com ànimes en pena. No em facis dir-te noms...

- Però els diu i no els posem. Tanmateix, no serviria de res. Seguirien en la nòmina de la caixa d'estalvis que per ells és l'alt càrrec que ocupen sense gairebé funcions.

- Cadascú ha de saber què busca en aquesta professió, Huertas. Jo vaig anar a buscar una satisfacció moral, i em penso que tu també, però... Quants anys tens? I encara se't veu amb il·lusions. El cert és que hi ha casos dolorosos de decadència, de persones que no saben tornar enrera i intentar començar de bell nou. La veritat és que els sap greu pel que diran, i és que la professió està massa plena d'aspectes mundans.

- N'hi ha alguns, com ara Francisco González Ledesma, que en les seves novel·les enalteix sempre el periodisme d'abans, dient que el d'ara no val la pena; i d'altres que, al contrari, creuen que es va inventar el dia que Tristán la Rosa va entrar al Diario de Barcelona.

- Em penso que el testimoni de Ledesma no és vàlid, perquè és més un novel·lista que un periodista. El paper de Tristán de Rosa em penso que ha estat massa inflat. La veritat és que ara, diguem el que diguem, els diaris són més eficaços, estan més ben fets, tot i ser, al mateix temps, més anònims.

- Potser s'acosta un temps de crisi pel periodisme escrit...

- Potser. De fet, pensa que el diari ocupa el tercer lloc entre els mitjans de comunicació, quant a l'interès de la gent, darrera de la televisió i la ràdio. Jo crec que ens convindria celebrar una tanda d'exercicis espirituals sobre el futur del periodisme.

- Ho diu amb una rialleta molt de polemista, del que sempre ha estat l'Ibáñez, que opinava a crits enmig de la redacció sobre qualsevol tema, en qualsevol moment. Abans de marxar em recordaria que caldria convocar aquests exercicis espirituals.

- Per què va deixar el Correo i se'n va anar al Tele/Expres?

- Perquè volia manar, i al Correo potser ens aveníem molt, però no oblidis que el Roselló era el director.

- Avui tindria èxit un diari d'opinió, com era de fet el Tele/Expres, que fins i tot encetava polèmiques?

S'ho pensa una mica, i respon segur:

- Sí, a condició que l'empresa no fos ambiciosa econòmicament, que es guanyés la vida en altres coses. Seria, però, sempre un diari complementari.

- Però la gent no compra dos diaris. Aleshores, per què un diari complementari?

- Alguna gent que llegeix diaris, sí. Hem de mirar exemples d'altres països. I adonar-nos que la missió nostra serà cada cop més la d'explicar per què maten un guàrdia civil, no que el maten, que la gent ja ho sap per la televisió o per la ràdio. I a més, m'atreveixo a dir que la missió dels diaris és com la de l'Església d'ara, lleugerament profètica.

"El periodista de raza, aquel que tiene el gusto por la noticia, no es que sea minoritario, es que teme formar parte de una raza en extinción"; explicava Huertas al Diario de Terrassa el 21 de novembre de 1987.

- I tenies raó. Ara sembla que són massa de laboratori. Sempre dic que per ser bon periodista fan falta tres condicions: neguit literari, curiositat universal i humilitat.

Ibáñez: "Ara veiem subdirectors i redactors en cap que s'arrossegueu com ànimes en pena"

– I n'hi ha molts que les tinguin, totes aquestes condicions?

– No.

– I com es trien els bons periodistes?

– Mira, el que vaig procurar sempre va ser mirar si les tenien, les condicions que he esmentat. El que mai hauria desitjat és que fossin prudents i pusillànimes, perquè hauria sortit un diari gris, avorrit, com per...

I aquí diu una d'aquelles grolleries que l'Ibáñez que manava als diaris deixava anar de tant en tant, genuïnes seves.

– ¿No hi ha professionals encimbellats injustament, i en canvi d'altres de marginats?

– Ja t'he dit que hi ha factors estranys, que no sempre són professionals. Acostumen a pesar més en els mitjans de comunicació relacionats amb les institucions, siguin del signe que siguin.

– Entrem així en el tema del periodista militant políticament.

– Jo tinc clar que s'han de tenir sempre conviccions, però crec que no s'ha de militar.

– Tanmateix, vostè, en un article reproduït al llibre *Els arbres i les fulles* diu que no ha militat mai i que no ho farà, però que sempre votarà el partit on hi hagi en Miquel Roca i Junyent. Aquesta, ¿no és una forma de militar?

– Això dic? Em sembla que ho vaig deixar anar en la presentació d'un llibre. Bé, és igual. Tothom sap com penso. Tanmateix, crec que és diferent ser dins un partit, que aquí els partits són com la Santa Madre Iglesia d'altres temps, que volen controlar fins i tot el pensament.

Ibáñez té fama de misògin, de preferir els professionals masculins als femenins.

– Això és fruit d'una educació, i tens raó. Vaig tenir aquests prejudicis. Ara, tanmateix, puc dir que el talent no té sexe. Jo tenia prejudicis, per exemple, envers la Montserrat Nebot, que me la va recomanar l'empresa, cosa que sempre empenya, però en canvi haig de reconèixer que va resultar una bona professional.

FOTOS: PEPE ENCINAS

– A vostè li van proposar dirigir l'Avui. Per què no ho va acceptar?

– Això era quan havia de sortir. Jo havia tingut tot l'afer teu al Tele/eXprés, amb el meu atac de cor de propina, i no em veia amb forces, i hi vaig renunciar.

– No li hauria agradat dirigir un diari en català?

– I tant! Però l'Avui no va poder ser pel que t'he dit, i el Migdia, un projecte del 1966, va ser avortat pel franquisme. No hi va haver sort.

– Quan es mana, i tornem al principi, ¿no es tenen masses pressions?

– Sí, però això ho saps tan bé com jo. Al Tele/eXprés fins i tot vaig tenir durant un temps una mena de conseller polític, que ara és una personalitat famosa i que no diré, però que tu saps perfectament...

– ...i que no diré perquè vostè em demana que no ho digui, però no aniria malament que tot això s'expliqués un dia. I a veure si això l'anima a escriure les memòries.

Somriu, aquest home que sap tantes coses que no ha escrit i que faria unes memòries esplèndides.

– Vostè era un descobridor de valors, molts periodistes van començar al seu costat i el reconeixen, o no, com a mestre. Aquesta figura de descobridor de valors existeix ara?

– Em fa la impressió que no. Està malament que ho digui jo, però mirant una persona als ulls, jo sabia si seria o no periodista.

Llegeix tres o quatre llibres a la setmana. Escriu tres articles a La Vanguardia. I els amics, els que un dia ja llunyà vam aprendre el periodisme dels seus rampells i de la seva generositat, no ens estarem de dir-li, un dia i un altre, que ens fan falta les seves memòries de periodisme viu, no gens inflat.

JOSEP M. HUERTAS

Huertas: "¿Per què és tan difícil que una persona que ocupa un càrrec, en deixar-lo, torni al treball de base?"

Luchamos contra la enfermedad por un futuro mejor.

Hoy, en el umbral del siglo XXI, únicamente un tercio de las enfermedades conocidas pueden ser tratadas satisfactoriamente. Y de éstas, sólo en pocos casos, se pueden prevenir sus causas.

Esta situación, en Bayer, la percibimos como un reto. Un desafío que se ha convertido en nuestra principal razón de ser y de investigar.

Así, concentrando nuestros esfuerzos en campos trascendentes como son las enfermedades cardiovasculares, infecciones bacterianas o procesos metabólicos, aportamos grandes soluciones y una enorme experiencia de años y años de investigación.

Una filosofía y una forma de hacer y de trabajar que Bayer aplica igualmente en sectores tan diversos como la agricultura, los plásticos, los colorantes, los textiles, la cosmética, la fotografía... siempre al servicio del progreso y del bienestar.

Investigamos por naturaleza.

Bayer

Ser periodista está bien pero, por lo visto, ¡hay cosas mejores!

(Relato más autobiográfico de lo que hubiera deseado el autor)

MI VOCACION DE PERIODISTA
SE DESPERTO MUY PRONTO...
EN LA ESCUELA HACIA UN
PERIODICO - A MANO - Y LO
ALQUILABA...

... PERO MI FAMILIA NUNCA
SE MOSTRO PARTIDARIA...

...Y TAMPOCO MI PRIMER
AMOR MOSTRO MUCHO MAS
ENTUSIASMO...

...Y MIS COMPAÑEROS Y
AMIGOS NO ME ENTENDIAN

PERO UN DIA ME TOCO
HACER LA "MILI"... PUDE DAR
UN PASO HACIA MI VOCACION:
¡REALIZABA EL "DIARIO MURAL"
DEL CUARTEL!

LOGRE SALIR VIVO DE LA "MILI"
E INFATIGABLEMENTE, SEGUI
MI LUCHA VOCACIONAL... PASE
EL "VIA CRUCIS" DE LAS VISITAS
A REDACCIONES...

...PERO NO ME RENDI... ¡Y ME
FUE BIEN! ME HICE RICO, TUVE
UN KATE Y UN MAYORDOMO...

...Y DE LA MANERA MAS
TONTA... ¡UN DIA ME MORI!

El espíritu del 16

Se trata de informar.
E informamos.
De dar alternativas.
Y las damos.
De distraer.
Y distraemos.
De llegar a todos con
todo rigor.
Con energía.
Con responsabilidad
profesional.
Y llegamos.
Este es el espíritu del
grupo.
De lucha.
De investigación y
análisis.
De cambio.
El espíritu del 16.

cambio 16 **Diario 16** **Motor 16** ATURNAL 16 **BASKET 16** **historia 16** **marie claire** 16
la casa DE MARIE CLAIRE **GENTE VIAJES** **ESPAÑA** **ECONOMICA** **INVERSION** **BOLETIN DE BOLSA 16** **Radio** 16

 Grupo 16

Els presentadors, un nou "star-system"

L'endogàmia
és perfecta
per consolidar
una casta que
emergeix

Un bon dia —anys setanta—, Televisió Espanyola rebia la trucada telefònica d'un xec àrab. El Cressus musulmà demanava per la presentadora d'un dels *telediaris* d'aquella època, Adela Cantalapiedra. No tan sols volia felicitar-la per la seva feina: també la volia comprar. Directament. El luxuriós xec havia quedat tan corprès de la jove presentadora que no podia viure si no la incorporava immediatament al seu harem.

No sabem si la senyoreta Cantalapiedra va tenir en algun moment la temptació d'incorporar-se al luxós i aràbic catau, però aquesta anècdota sorprenent, molt comentada al seu dia, sintetitza totes les claus del fenomen que ara glossem en aquestes línies: el del poderós carisma dels presentadors de televisió, una espècie que últimament està més requerida i cotitzada que mai a la família audiovisual.

L'apòleg del xec i la presentadora il·lustra diverses facetes d'aquest assumpte: la primera, la del poder de la televisió, que posa diàriament —periòdicament— davant dels ulls d'un xec —de milions de telespectadors— un rostre (el del presentador); la segona, la de la seducció o influència que el presentador pot arribar a exercir sobre el telespectador, un ascendent amb uns límits difícils de mesurar; i la tercera: ¿hi ha algú que sàpiga on és ara la senyoreta Cantalapiedra? No (és a dir: independentment que avui sigui o no sultana, l'important és el caràcter efímer d'aquesta presència mediàtica, la fugaç transitorietat d'aquesta mena d'influència o carisma respecte al gran públic).

Efectivament, hi ha hagut molts presentadors amb una popularitat i un prestigi enormes que han caigut després en l'oblit més tenebrós. Però també n'hi ha hagut d'altres que han anat mantenint al capdavant el seu ascendent sobre els televidents a pesar del curs dels anys. I, finalment, vivim aquests últims temps l'eclosió d'una nova generació de conductors televisius, de rostres joves que es guanyen el favor del telespectador.

Ser presentador de televisió és, avui dia,

ser un valor en alça. Els directius de les televisions ho saben, i hi aboquen les seves inversions (que, si funcionen, generaran bons beneficis... fins que una OPA hostil d'una altra televisió s'emporti el presentador). El símil financer, doncs, és vàlid: una conjuntura favorable i una creixent demanda social estan augmentant la cotització dels presentadors de televisió. El cas recentíssim de Julia Otero és la manifestació més evident d'aquest fenomen. Fa tan sols un any, Julia Otero era una locutora de ràdio no gaire coneguda que havia començat a presentar un concurs a TVE al migdia. Avui presenta un programa d'entrevistes a fons a la primera cadena de TVE en una hora punta i en una franja horària en la qual s'han programat aquestes últimes temporades alguns dels espais que han tingut una major audiència.

La seva cotització i popularitat han crescut meteòricament, en progressió geomètrica. Avui ja no hi ha ningú que ignori qui és Julia Otero, el seu pentinat ha fet furor en les dones i la seva presència desvetlla passions: encara no l'ha cridat cap xec àrab, però sí que ha rebut, a més de centenars de passions incommovibles, alguna carta amb amenaça de suïcidi. Què ha passat? "No ho sé", diu ella, "potser la gent ha vist en mi algú com ells, algú normal que es pot equivocar i que no ho dissimula, i potser per això són més indulgents amb mi, i s'hi identifiquen".

Sens dubte, això és així, però al darrera hi ha alguna cosa més. Parlàvem abans de conjuntura favorable i demanda social: és així, l'espectador ja ha demanat cares noves. Després de molts anys en què apareixien els mateixos rostres a TVE, s'imposava una renovació. Van començar a irrompre-hi els Manuel Campo Vidal, Concha García Campoy, Àngels Caso, Rosa Gil, Olga Viza, Olga Barrio, Isabel Gemio, ara Mari Pau Domínguez... i, simultàniament, la conjuntura favorable cristallitzava amb l'aparició de TV3, un impuls formidable en l'àmbit del jove periodisme català que donava pas a Enric Calpena, Àngels Barceló, Mònica Huguet, Lluís Diumaró, Albert Viladot, Maria Gorgues, Mari Pau Huguet...

L'aparició de
les televisions
privades farà
que s'obri un
mercant de
presentadors
semblant al de
futbolistes

La consolidació de les noves televisions autonòmiques i la renovació dels centres regionals de TVE començava a generar un nou i brillant firmament d'estrelles de la televisió: "És així, la gent del carrer té set de *star-system*", comenta Àngels Barceló, popular presentadora de TV3. Barceló, que creu que "el naixement de TV3 ha diversificat la nòmina de presentadors i ha afavorit la competència", pot aportar-hi la seva pròpia experiència d'aquests últims cinc anys en aquest terreny: "Hi ha gent a qui agrades perquè els sembla bé com ho fas, i d'altres a qui agrades simplement perquè els ets simpàtica". Àngels Barceló reconeix que això crea "addiccions", "fans" que "et segueixen allà on ets, ja sigui la ràdio, ja sigui la televisió" (Àngels Barceló també treballa a Catalunya Ràdio). I el fenomen d'identificació telespectador-presentador de què parla Julia Otero, també l'assenyala Àngels Barceló, la qual considera a més a més que la televisió autonòmica l'accentua, "perquè la gent ens veu més a prop, com als seus fills o germans, com a algú més de la família... Confien en nosaltres".

Elegida reiteradament pels telespectadors catalans (a través de la revista *TP*) "millor presentadora", Àngels Barceló manté la tesi que la gent reivindica cares noves "i necessita estrelles: d'aquí ve, per exemple, el cas de Julia Otero". Aquesta reivindicació va acompanyada, afirma, "de l'exigència d'una espontaneïtat més gran", que els joves professionals tenen molt més que no pas alguns veterans, "tot i que hi ha casos especials, com el de Rosa María Mateo, que és una gran professional i per això continua al peu del canó".

Que els presentadors de televisió s'han convertit en unes noves estrelles ho de-

mostra el fet que quotidianament es requereix la seva presència en tota mena de publicacions, i no tan sols en les d'informació televisiva o d'espectacles sinó també a les revistes del cor (la tan sovint esmentada Julia Otero ha aparegut en portades d'aquesta revistes i també en suplementos dominicals de diaris d'informació general). És a dir, com en el cas de les estrelles de cine de tota la vida, interessin la seva vida privada, les seves opinions, la seva personalitat: Olga Barrio s'ha d'enfrontar amb un fotògraf, corren rumors sobre la vida sentimental d'Àngeles Caso, és del domini públic que Mònica Huguet està a punt de tenir un fill o que Julia Otero està casada precisament amb un altre presentador (Ramon Pellicer, de TV3): l'endogàmia és perfecta per consolidar una casta emergent...

Una casta sota el signe d'Hermes, perquè els presentadors de televisió són avui els missatgers del déus, en els temps de l'alta tecnologia i de la comunicació de masses: cada dia milions de persones beuen dels seus llavis els oracles del seu destí. La gent encara necessita llegir les notícies en un rostre humà per saber a què atènyer-se. D'aquí ve la força, la influència, el carisma que habitualment aconseguen els presentadors de televisió.

Manuel Campo Vidal, que s'acaba d'incorporar novament a TVE després d'haver assolit l'èxit, la notorietat i l'enorme acceptació dels televidents fa un parell d'anys a causa de la seva notable labor informativa a través de la petita pantalla, està plenament convençut que "la gent necessita el contacte humà, necessita que sigui una altra persona qui li conti les coses", explica, "perquè a més hi ha molta gent que està sola i ho agraeix". Per Manuel Campo, "és totalment imprescindible

Àngels Barceló: "Els de la televisió autonòmica, la gent ens veu més a prop, com algú de la família"

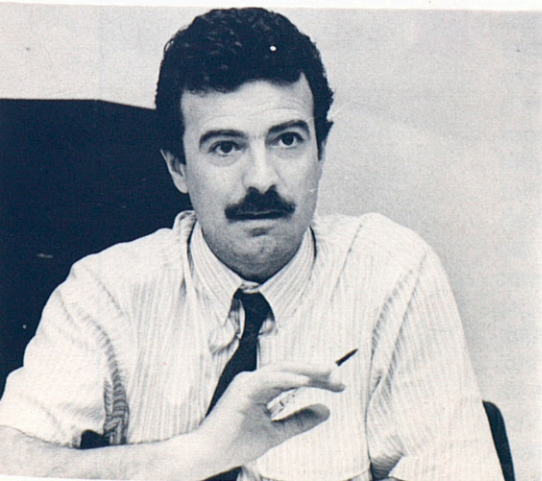
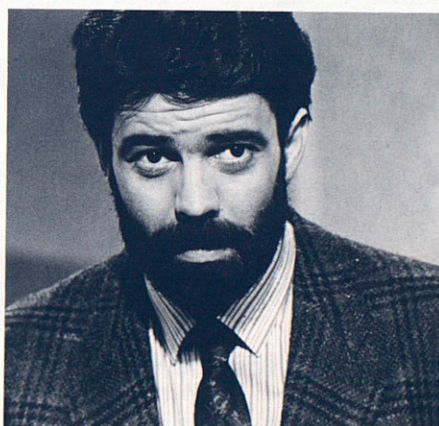
Manuel Campo: "Hi ha molta gent que està sola i necessita una persona que li expliqui coses"

Julia Otero:
 “La gent ha
 vist en mi
 algú que,
 com ells, pot
 equivocar-se i
 que no ho
 dissimula”

ble que la comunicació la portin a terme persones, que hi hagi comunicadors. El públic demana comunicadors”. En aquest sentit, Campo creu que aquests darrers anys “ha anat creixent l'exigència del públic” de tenir millors comunicadors, cosa que ha redundat en benefici de l'aparició de nous professionals (de la seva generació i més joves), “tot i que hi ha casos excepcionals, com el de Rosa María Mateo” (coincideix en això amb Àngels Barceló). Una acceptació popular que, pel que fa al seu cas particular, requereix l'esforç de “no ser aliè al que passa al meu país i al meu temps”.

A la plana anterior,
 Vicenç Villatoro, de
 TV3. A la plana de
 l'esquerra, Mònica
 Huguet, de TV3, Anna
 Castells, de TVE i
 Àngels Barceló, de
 TV3. En aquesta
 plana, Julia Otero, de
 TVE, J. M. Puyal, de
 TV3, M. J. Campo, de
 TVE i Salvador Alsius,
 de TV3.

A pesar de tot, hem de reincidir en el caràcter efímer de la popularitat generada per la televisió. Jesús Hermida o Rosa María Mateo mantenen un poder de convocatòria i Joaquín Prat ha ressuscitat com una falla de cartópedra, però no han sobreviscut Isabel Tenaille (un fenomen comparable al de Julia Otero), Alberto Delgado, la nostra amiga Cantalapiedra, i una llarga nòmina de presentadors que seria difícil d'enumerar aquí i ara, i que tothom ha oblidat.

Com comenta Manuel Campo Vidal, “sempre eren els mateixos, perquè tradicionalment a Espanya hi ha hagut poca televisió –el monopoli de TVE– i poca gent s’ha pogut formar com a presentador, poques persones han tingut aquesta oportunitat”. Però això, que ha canviat aquests últims anys, encara canviarà més els anys vinents: el panorama es veurà atiat sens dubte per l'aparició de les imminents televisions privades. Els presentadors que hem esmentat, un cop consolidats, veuran com augmenten encara més les seves ofertes, i en sorgiran sens dubte d'altres per ocupar un nombre més gran de llocs. S'obrirà així un mercat semblant al del futbol: hi haurà presentadors-davanters amb fitxatges milionaris, negociacions, traspassos i una mobilitat més gran de centrecampistes. La mateixa Julia Otero, poc abans de començar el seu programa estel·lar “La luna” a TVE-1, ens comentava que ja havia tingut “converses de cafè” (de cafè, sí, però converses al capdavant) amb alguna productora de televisió per conduir un programa que podria anar destinat a una televisió privada...

Mentrestant, ens hem de felicitar tots pel bon treball –el nivell mitjà és més que acceptable– d'aquests companys, professionals joves i qualificats (els esmentats aquí i els altres), i ens hem de felicitar els telespectadors masculins i amb bon gust per la resplendent galàxia de presentadores, gràcies a les quals avui podem dir, parafrasejant el clàssic: “Nunca el televisor fue de damas tan bien servido!”.

VÍCTOR-MANUEL AMELA

Demà tindrà notícies nostres.

EL PAIS, el diari més llegit del país.

FOTOS: JOAN GUERRERO

Ràdio

L

licències de FM: cap a una nova definició del model radiodifusor espanyol

A Catalunya
es concediran
28 noves
licències

La radiodifusió espanyola ha viscut en règim d'oligopoli en la major part dels seus quasi setanta anys d'existència. En l'època franquista, l'Estat, propietari de l'espai radioelèctric, havia deixat tradicionalment en poques mans la possibilitat d'emissió. Amb l'adveniment de la democràcia es va dur a terme la primera ampliació de l'oferta radiodifusora per mitjà de la promulgació del Pla Tècnic de FM de 1979; ara, arran de l'aprovació de la Llei d'Ordenació de les Telecomunicacions, s'ha donat pas a una segona ampliació, bo i aprovant un pla definitiu que té com a principals objectius la reordenació del dial, la legalització de les freqüències de les emissores autonòmiques, noves concessions comercials i el reconeixement, encara limitat, de les emissores municipals.

Malgrat que als anys 70, arreu d'Europa bufaven aires de desregulació dels monopolis radiodifusors, a l'Estat espanyol l'opció dels governs de la transició fou la de tancar-se a qualsevol obertura, impedit el funcionament de les primeres ràdios lliures i frenant l'accelerat creixement de les ràdios municipals. Aquesta política repressiva va experimentar un tímid canvi quan, al tombant dels 80, es va procedir a la primera ampliació abans esmentada, la qual no va suposar la legalització de les ràdios dissidents, ans al contrari, va servir per a consolidar les grans empreses radiodifusores existents i fer possible la incorporació de noves empreses vinculades als grups de premsa, frustrats per la no liberalització de la televisió privada.

Malgrat aquesta primera ampliació, l'espai radioelèctric de FM donava moltes més possibilitats de concessió de noves llicències, tal com s'estava demostrant en la ruptura dels monopolis radiodifusors europeus; la possibilitat d'accés al dial per part de les ràdios lliures i municipals era més un aspecte polític que no pas tècnic.

L'any 1984, la Conferència Internacional de Ginebra va procedir a una reestructuració de l'espectre de FM, situant el dial entre els 87'5 Mghzs i els 108 Mghzs i atorgant les diferents freqüències que podien ser utilitzades pels diferents països membres de la Unió Internacional de Telecomunicacions. Aquest fet, al qual cal afegir l'aprovació pel Parlament Espanyol de la Llei d'Ordenació de les Telecomunicacions, ha fet possible que finalment l'Administració Central pogués procedir a la reordenació de l'espai radioelèctric de FM, a la definició del model de funcionament i a la concessió de noves llicències.

Ateses les anteriors circumstàncies, el decret del mes de febrer passat no és, com s'ha dit, una simple fórmula per a concedir noves emissores de FM, sinó que té uns objectius clars d'ordenació del sector més dinàmic i creixent de la radiodifusió espanyola. En primer lloc prioritza la ràdio pública en una triple vessant: la d'àmbit estatal, l'autonòmica i la municipal; això es fa essencialment atorgant les freqüències necessàries per a la plena cobertura territorial de RNE en els seus tres programes de FM (Ràdio 2, Ràdio 3 i Ràdio 4), de les emissores de les Comunitats Autònomes (Euskadi, Galícia, País Valencià, Andalusia, Catalunya i Madrid) i també reservant una part de la banda de FM (entre els 107 Mghz. i els 107'9 Mghz.) a les emissores municipals.

En segon lloc, amb les previsions del Pla, es capgira el panorama radiodifusor anterior: de les 256 emissores pú-

bliques existents abans de la seva promulgació es passarà ara a 1.486, sense comptar les municipals; al contrari, les privades creixeran menys: de 383 passaran a 716. De tota manera la qüestió quantitativa no sembla ser la més important, ja que a la FM la potència i l'ubicació de l'antena difusora són aspectes decisius per a garantir una major cobertura territorial; en aquest aspecte les diferències seran notables: les ràdios públiques passaran de 9.294 Kw. a 16.403 Kw., mentre que les privades faran un salt menys important al passar de 3.187 Kw. a 4.524 Kw.

Malgrat les dades anteriors, el decret preveu la creació de 333 noves emissores privades escampades arreu de l'Estat, un pastís que aspiren a repartir-se les actuals empreses radiofòniques existents, amb la finalitat de completar les seves xarxes i també els aspirants que varen quedar-se sense llicència a l'anterior repartiment. El que el Pla no ha deixat aclarit és el futur de les emissores municipals, pendents de dos projectes de llei, l'un que regula el seu funcionament i limita els seus recursos econòmics pel fet d'impedir-los fer publicitat, i l'altre que limita la seva activitat en èpoques electorals.

A Catalunya el Pla suposa, d'entrada, la legalització de les freqüències d'emissió utilitzades fins ara per les emissores de ràdio de la Corporació Catalana de RTV i la reordenació de les de RTVE després de la fusió amb RCE, la qual cosa ha de fer possible la plena cobertura territorial de tots els seus programes i, especialment, de Ràdio 4.

Com s'observa en el quadre adjunt, a l'àmbit català es reproduïx el nou model descrit per a tot l'Estat pel que fa al pes de la radiodifusió pública, sobretot per la potència difusora que aquest sector tindrà, malgrat que la ràdio privada farà un important creixement numèric al passar de 45 a 73 emissores.

De les 256 emissores públiques existents es passarà ara a 1.486, sense comptar les municipals

Fundació Centre Internacional de Premsa de Barcelona

Rambla de Catalunya, 10, 1r, 08007 Barcelona
Telèfon (93) 318 28 81, Telefax 317 83 86, Tèlex 93124

Patronat

Generalitat de Catalunya
Ministerio del Portavoz del Gobierno
Ajuntament de Barcelona
Col·legi de Periodistes de Catalunya

Consell Consultiu

Centre Internacional de Premsa de Barcelona
Centro Internacional de Prensa de Barcelona
Bartzelonako Nazioarteko Prentsa Zentroa
Barcelona International Press Centre
Centre International de Presse de Barcelone
Internationales Pressezentrum Barcelona
Centro Internazionale della Stampa in Barcellona
Αιθνήs Κέντρο Τύπου Βαρελώνης
Centro Internacional de Imprensa de Barcelona
Internationaal Perscentrum van Barcelona
International Pressecenter i Barcelona
Internationellt Press Centrum i Barcelona
Барселонский Международный Пресс-центр
מרכז בינלאומי לעיתונות בברצלונה
المركز الدولي للصحافة في برشلونة
バルセロナ国際プレスセンター
Centre Internacional de Premsa de Barcelona

ACESA (Autopistas, Concesionaria Española, S.A.)
Agencia EFE, S.A.
Agencia Europa Press, S.A.
Àmbit d'Organització i Economia de l'Ajuntament de Barcelona
Banco de Crédito Industrial
Borsa de Barcelona
Cadena de Ondas Populares Españolas, S.A.
Caixa de Barcelona
Caixa d'Estalvis de Catalunya
«La Caixa»
Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
COOB'92, S.A.
Consorci de la Zona Franca de Barcelona
Corporació Catalana de Ràdio i Televisió
Diputació de Barcelona
EditMedia
Fira de Barcelona
Foment del Treball Nacional
Fútbol Club Barcelona
Grupo Zeta
IBERIA, Líneas Aéreas de España
ONCE
Patronat Municipal de Turisme de Barcelona
Port Autònom de Barcelona
Premsa Catalana, S.A.
Promotora de Informaciones, S.A.
RTVE
Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC)
Talleres de Imprenta, S.A. (TISA)
Telefónica

Empreses col·laboradores

Banca Catalana
Banco Hispano Americano
Font Vella, S.A.
Freixenet, S.A.
Grup Banesto
Hoechst Ibérica, S.A.
HUSA (Hoteles Unidos, S.A.)
Kodak
Philips
Rank Xerox Española, S.A.
Sony España, S.A.
Winterthur Seguros

NOMBRE D'EMISSORES I POTÈNCIA DESPRÉS DEL PLA TÈCNIC DE FM

Província	Ens RTVE	Generalitat	Privades	Total
Barcelona	17	10	30	57
Girona	21	14	14	49
Lleida	9	9	14	32
Tarragona	7	4	15	26
Total emissores	54	37	73	164
Total potència	1.313 Kw.	595,5 Kw.	260 Kw. (*)	

(*) Càlcul aproximat a l'espera de la regularització que han de fer algunes emissores

A Catalunya es concediran 28 noves llicències; d'acord amb l'Estatut, aquesta tasca ha de correspondre a la Generalitat i tot sembla indicar que el Consell Executiu té molts pretendents (es diu que abans d'obrir el termini legal ja hi han 800 peticions). La concessió, malgrat emparar-se en una sèrie de condicionants, és més conseqüència de decisions polítiques que no pas el resultat d'una anàlisi detallada de les aptituds dels sol·licitants; en tot cas, no passa per cap tipus de control parlamentari.

La Generalitat ha aprofitat aquesta avinentesa de la promulgació del Pla espanyol de FM per a procedir a la seva pròpia regulació del servei de radiodifusió en ones mètriques modulades en freqüència. En el decret del 14 d'abril introdueix un seguit d'exigències diferents a les assenyalades per l'Estat en el territori on té competències exclusives; essencialment aquests trets diferencials fan referència a l'obligatorietat de notificar el nom del director de l'emissora, a la presentació d'un pla de programació anual i també una memòria econòmica i financera que reflecteixi la situació de cada emissora; unes exigències que semblen retornar al contingut d'alguns decrets de l'època de la Dictadura.

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LES NOVES CONCESSIONS A CATALUNYA

Localitat	Nombre de noves emissores
Barcelona	3
Igualada	1
Manresa	1
Terrassa	1
Girona	2
La Jonquera	1
Puigcerdà	1
Sant Feliu de Guíxols	1
Balaguer	1
Lleida	2
La Seu d'Urgell	1
Solsona	1
Tàrrrega	1
Tremp	1
Amposta	2
Montblanc	1
Tarragona	1
Tortosa	1
Rubí	1
Sant Feliu de Llobregat	1
Ripoll	1
Cervera	1
Reus	1

El decret preveu la creació de 333 noves emissores privades escampades arreu de l'Estat

Com es pot veure en el quadre anterior, aquesta trentena de noves emissores privades de FM es reparteix territorialment de forma desigual; com és obvi, les poblacions amb un nombre menor d'habitants tindran menys pretendents, mentre que a les grans ciutats la batalla serà molt dura. Les candidatures amb més possibilitats tenen motivacions diverses: alguns bisbats catalans que volen ràdios autònomes de la COPE; l'ONCE, sempre festejada en els negocis de comunicació, vol engegar una cadena pròpia; la refundació de la Cadena 13, empresa a la qual fa poc s'ha incorporat capital estranger via la compra d'accions per part d'un grup francès; i, és clar, les empreses tradicionals, que esperen poder completar les seves xarxes a Catalunya.

JOSEP M. MARTÍ MARTÍ

Periodista. Professor de la Facultat de CCII

K O D A K T - M A X 3 5

Foto realizada con película Kodak T-Max P-3200.
Sensibilidad: 6.400 ISO. Velocidad: 1/500" Af2.

La película más rápida del mundo.

Kodak bate todas las marcas una vez más y establece un nuevo récord mundial de velocidad.

Con su nueva película T-Max P-3200 Profesional. La película negativa para blanco y negro más avanzada tecnológicamente.

Gracias a su exclusiva emulsión de Grano T, esta película le permite alcanzar

índices de exposición superiores a 25.000 ISO con unos resultados excelentes. Incluso con motivos escasamente iluminados.

Toda una plusmarca mundial para cazar imágenes al vuelo con definición, con detalle, con nitidez.

Con la nueva película T-Max P3200. De Kodak.

Kodak
T-MAX
P 3 2 0 0

La película más rápida del mundo.

El debutant

Els deu anys d'internat que van de la meua infantesa a la meua adolescència feren que les ganes d'expandir-me, de realitzar-me, pròpies de tot adolescent, fossin encara incrementades, per no dir exacerbades, per aquell enclaustrament rigorós i perllongat. Vaig sortir-ne més somniador i quimèric que mai.

La meua formació contradictòria, a cavall de tres cultures, determinà que jo no sentís, de noi, cap preferència ineludible per cap d'elles i que més aviat les volgués preservar i reconciliar en mi totes tres. La figura de Ramon Llull, trilingüe, em venia com l'anell al dit per justificar la meua postura i potser, més secretament, les meves ambicions. Calgué el gran dalta-baix de la guerra civil i la repressió de la postguerra perquè jo em decantés i m'identifiqués amb la llengua i la cultura perseguides, pel fet de ser perseguides tant o més que per ser catalanes.

Vull dir que hi havia en mi una disponibilitat, en tots sentits, que em feia obert a qualsevol possibilitat o sol·licitud. El meu veritable debut periodístic és remotíssim, data dels meus setze o disset anys. Consistí en la tramesa d'un petit article contra Marcel·lí Domingo, en castellà, naturalment, a *El Diluvio*, un quotidià progressista, que l'inserí. El purità que havia cristallitzat en mi en espera de la llibertat i de la República trobava que els principis sacrosants sobre els quals aquelles reposaven no eren prou respectats. La publicació de la gasetilla m'enardí i reforçà la meua confiança interior. No en vaig dir res a ningú ni mai ningú no n'ha sabut res. Degué aparèixer en diumenge i en plena canícula, perquè recordo haver sortit a dinar al camp amb els meus oncles. Jo havia adquirit el diari d'amagatotis, però caigué en mans de la meua tia, que se'l mirà amb molta atenció i en trobar l'escrit em preguntà: «¿Que és teu, això? Li ho vaig negar rodonament. Si els meus familiars ja es miraven el meu pare amb mal ull perquè votava Acció Catalana, què no haurien pensat de mi! Inimaginable. Al cap de poc enviava al mateix diari un segon article, que no aparegué. Passaren uns mesos, es reprengueren els cursos, vaig acabar el batxillerat...

Durant la tardor del 1935, un dia que era a la redacció de *Quaderns Literaris* a la recerca d'un número endarrerit, Josep Janés i Olivé em presentà Josep Sol, el qual, en saber que jo escrivia, em proposà tot seguit de col·laborar a la pàgina literària de *La Humanitat*. Vaig acceptar. Jo tenia divuit anys. El meu primer article va ser sobre els contes de Massimo Bontempelli, *La dona dels meus somnis*, que m'havien entusiasmat. Seguiren uns quants articles i alguns entrevius, amb Sagarra, Lorca, Escalasans... En el transcurs de la campanya electoral del febrer del 1936, al diari em demanaren que fes la ressenya periodística d'algun míting, i se m'insinuà de participar-hi com a orador. Vaig fer, amb disgust, alguna ressenya, però no vaig participar en cap acte. Jo era un jacobí i em sentia del tot al costat del poble, però la demagògia i el clima exacerbant que es respirava en aquells ambients m'allunyaren de la política per sempre més. L'experiència em serví per adonar-me que aquell no era el meu camí ni ho seria mai.

La meua reserva va fer que a *La Humanitat* continuessin no pagant-me els treballs, i si bé durant els primers temps la il·lusió de veure'm publicat em compensava amb escreix, jo m'apropava als dinou anys... Fins que un dia Joan Teixidor em digué que en Foix, que dirigia la pàgina literària de *La Publicitat*, desitjava veure'm i aquest, que havia llegit els meus escrits, em proposà de col·laborar a la seva secció, cobrant. Durant un quant temps —fins el fatídic 19 de juliol— anaren sortint articles meus en ambdós diaris. Jo sóc un sentimental i em dolia abandonar els que primer m'havien acollit. Avui considero les meves col·laboracions als esmentats quotidians el meu veritable debut periodístic. ¿Era, realment, un debut periodístic o un debut literari? Una cosa i l'altra. Aquells mesos de ressenyes precipitades, d'intervius improvisats, de desplaçaments imprevistos, de lectures desordenades em donaren, em sembla, una certa agilitat que potser no hauria tingut mai o que hauria trigat molt a adquirir.

© ANA LLOPETA

IL·LUSTRACIÓ: RAI FERRER

A la tardor del 1936, Josep Janés i Olivé, d'acord amb Fèlix Ros, em demanà de moure'm per aconseguir l'indult de Luys Santa Marina, cap de Falange a Catalunya, condemnat a mort. A l'Associació d'Escriptors Catalans vaig obtenir les signatures de Joan Oliver, Mercè Rodoreda, Lluís Montanyà i, em sembla, la de Xavier Benguerel. El dia de Nadal del 1936 ens trobàvem, al despatx de Ventura Gassol, Carles Riba, Maria Luz Morales, Janés i Olivé i jo fent gestions en aquest sentit i telefonant a José Bergamín, a Madrid, perquè donés suport a la nostra iniciativa. L'indult fou obtingut. Aquest episodi em donà l'esperança que un home que devia la vida als intel·lectuals catalans no podia deixar de ser sensible, el dia de demà, a les peticions d'aquests. Em vaig errar lamentablement. Aquell home, no sols no hi era sensible,

sinó que quan me'l presentaren, immediatament em digué: «¿Ya está usted dispuesto a colaborar con nosotros en castellano? No vaig respondre-li res, que ja era dir molt en aquell temps i en aquelles circumstàncies. Tampoc no es va atrevir a fer-me res, de moment, però aquí s'estroncà una col·laboració que jo havia iniciat amb una doble intenció i amb una idea molt temerària darrera el cap.

L'únic camí era l'oposat, el de la clandestinitat, en el qual ja em movia. Vaig fer tot el que vaig poder i tot el que vaig saber en aquest sentit: Universitat, Amics de la Poesia, Estudis Universitaris catalans, publicació de *Poesia* i llibres clandestins... Però tot això ja ho he contat, em sembla, en algun altre lloc.

JOSEP PALAU I FABRE

***SI VOSTÈ ÈS "FAN"
DE LA F.M...
...ARA POT ESCOLTAR
RÀDIO 1 AL***

88.3
DE LA F.M.

*Ràdio 1 l'emissora més
escoltada de Catalunya, també
en la banda de F.M. per a
Barcelona i Àrea
Metropolitana.*

Rre CATALUNYA

...I COM SEMPRE LA MILLOR MÚSICA A RÀDIO 2 i RÀDIO 3

Josep Maria Co de Triola

Tripulació del primer vol comercial en hidroavió de Barcelona a Palma, abans de sortir del port de Barcelona el 18 de març del 1920. El de la dreta és Josep Maria Co de Triola. (Placa de vidre positiva 10 x 9).

A la foto de sota, autoretrat de Co de Triola.

Josep Maria Co de Triola, fotoperiodista i periodista, va néixer a Barcelona el 1884 i va morir a la mateixa ciutat el 1965. Amb Ramon Claret, són els dos iniciadors del fotoperiodisme esportiu a Catalunya. Co de Triola va col·laborar com a fotògraf i en articles periodístics, entre d'altres, a *La Veu de Catalunya*, *D'Ací d'Allà* i la revista d'esports *Stadium*, on sovint utilitzava el pseudònim literari de *Passavolant*. Va tenir una participació molt activa en diversos esports, a més de la seva activitat com a periodista. Va publicar diversos llibres i monografies sobre excursionisme i espeleologia. Va tenir un paper actiu en entitats excursionistes com el Club Muntanyenc de Barcelona i el Centre Excursionista de Catalunya, on va fer muntanyisme i espeleologia, tal com es reflecteix en algunes monografies que va publicar. L'activitat com a fotògraf de premsa i periodista va abastar tota mena d'esports i especialment el motorisme i l'automobilisme, dels quals va ser un peoner, ja que va participar activament fins a la mort en entitats com la Peña Rin i l'Automòbil Club de Catalunya. Va ser un entusiasta dels inicis de l'aviació a Catalunya des dels seus primers passos el 1913 a l'hipòdrom de Can Tunis de Bar-

celona, o en la constitució de l'Aero Club de Catalunya el 1915, fins als anys de la República. Les seves fotografies recullen aquests primers moments. Co de Triola va fer les primeres fotografies aèries de Catalunya el 1920.

Com a periodista, va ser un dels dos primers passatgers del primer vol comercial de la línia aèria en hidroavió de Barcelona a Mallorca. Va fer el seguiment periodístic dels Jocs Olímpics d'Anvers el 1918, i el material gràfic que va impressionar s'ha conservat en l'arxiu del CEC.

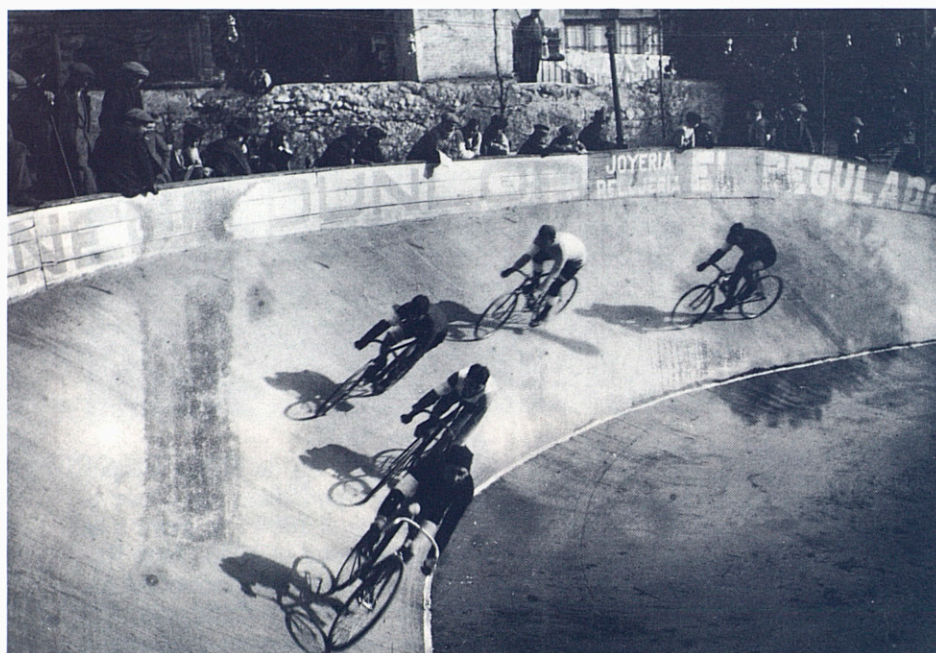
Durant molts anys va tenir una botiga al número 2 de la plaça de Sant Jaume de Barcelona que es deia Fotografia Moderna. La seva activitat professional com a fotoperiodista abasta des de l'any 1910 aproximadament fins als anys de la República. Amb el nou règim franquista, va abandonar definitivament aquesta activitat. Els anys de postguerra va seguir lligat al món de l'automobilisme dirigint, fins que va morir, la revista de l'automòbil *HP* i l'*Anuario Automobilista de España HP*.

El seu arxiu va ser dipositat al Centre Excursionista de Catalunya. Actualment es troba en procés de classificació i només es disposa dels negatius, per la qual cosa no es pot consultar. Tot el material són negatius de vidre i també hi ha algunes plaques positives. La major part del material és en plaques de 10 x 15 i també hi ha plaques de 10 x 9, 9 x 12 o de 6 x 6, que són fetes en màquina estereoscòpica. Hi ha una part de l'arxiu en plaques de 18 x 24, que corresponen a fotografies d'interiors d'edificis, com ara la casa Lleó Morera i d'altres del període modernista. Una mancança de l'arxiu és que no hi ha pràcticament cap referència del fet, el lloc i la data de les fotografies, cosa que es va suplir amb una tasca feixuga de documentació amb la premsa de l'època. La porten a terme els membres de l'arxiu del Centre.

JOSEP CRUAÑAS I TOR

Jugant a golf,
cap a l'any 1912.
(Placa de vidre 10 × 15).

A la dreta, cursa ciclista en pista
de les sis hores a l'americana,
organitzada per la revista
esportiva Stadium l'any 1916.
(Placa de vidre 10 × 15). A sota,
prova automobilística en passar
per un barri de Barcelona,
probablement Sant Andreu,
cap al 1920.

Amb
Ramon Lloret,
va ser
l'iniciador
de la
fotografia
esportiva a
Catalunya

A dalt, combat de boxa en un envelat de l'Arrabassada, a Barcelona, el maig del 1912. (Placa de vidre 9 × 12).

A sota, avió sobre l'hipòdrom de Can Tunis, a Barcelona, centre dels primers vols i activitats de l'aviació catalana, cap al 1915. (Placa de vidre de 6 × 9).

A sota Pau Casals al Vendrell, en una fotografia inèdita.

France Presse aposta per Barcelona més enllà dels Jocs

Altes de col·legiats durant el mes d'abril

La junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya va acordar, en la reunió del 19 d'abril de 1989, admetre com a col·legiats actius els periodistes Josep Vila Yáñez, Josep Lluís Riva Amella, Raúl Díaz Guillén, Maria Casanovas Guàrdia, José Gabilzón Rodríguez, Montserrat Mayordomo Navareño, Pere Secorún Portolà, Mercè Bagaria Mellado, Anna Maria Vallcorba Martí, Rafael Nadal Farreras, Immaculada Mentrut Soler, Annabel Campo Vidal, Walter-Jorge Oppenheimer Salinas, Jordi Roura Llauredó, Josep Armengol Arias, Joana Viusà Galí, Salvador Cot Belmonte, Montserrat Roig Fransitorra, Carme Lagunas Morales, Joan Puig-Serra Santacana, Nuria Montero Espinal, Antoni Bassas Onieva, Puri Binies Lanceta, Francesc Simó Espert, Antoni Cañis Alonso, Anna Maria Bordas Julve, i Mariona Anglès Traserra, tots ells de la demarcació de Barcelona. Francesc Cassadó i Garriga, de la demarcació de Tarragona, Pilar Armengol Furriols, de la demarcació de Girona, i Antonio Laso Morales i Ginès Alarcón Sola, de la demarcació de Lleida.

En la mateixa reunió es va aprovar el pas de numerari a actiu de Josep Guillellamón Carnicero, de la demarcació de Barcelona, i van ser admesos com a socis numeraris Maria José Velázquez Contreras, Maria Cristina Pamias Vila-Coro, Maria Dolores Corral Martínez, Carme Albert Piella, Cirilo Miguel Gómez, Pilar Caballero Gil, Mar Serra Pedroso, Mercedes Zamora López, Màxim Pujade Mumbardó, Rosa Maria Ayllón Pérez, Manuel de Guzmán Gómez-Lanzas, Jordi Gironés García, Anna Feijó Arcelus, David Salinas García, Ferran Fernández Muñoz, i Eulàlia Cardelús i de Balle, tots ells de la demarcació de Barcelona.

El Centre Internacional de Premsa de Barcelona acull, des del divendres 12 de maig, una nova delegació de l'agència internacional de notícies France Presse (AFP) a Espanya. Fins ara AFP ja tenia un corresponsal fix a Barcelona, que ara s'incorporarà a les tasques de la nova delegació. El president director general d'AFP, Jean Louis Guillaud, va destacar en l'acte inaugural que la decisió de posar en marxa la delegació barcelonina no es va decidir solament de cara a la celebració dels Jocs Olímpics de 1992, sinó per la importància de Catalunya al sud d'Europa, sobretot en l'aspecte econòmic, i a l'àrea mediterrània en general.

Cuillaud va ser molt explícit en presentar la delegació: "L'endemà dels Jocs, continuarà treballant com abans. L'obertura de les oficines de Barcelona s'emmarca en l'estratègia que està posant en marxa AFP a l'hora de tractar la informació europea i que consisteix a obrir noves delegacions en les metròpolis més influents de cada Estat, independentment que siguin o no la capital".

AFP és la més antiga de totes les agèn-

cies de premsa mundials. Es va construir a partir de la branca informativa de l'agència Havas, que va ser adquirida per l'Estat francès el 1940, i quatre anys més tard va passar a dir-se Agence France Presse. Havas es va crear el 1835.

La delegació de Barcelona d'AFP treballarà sota la direcció de la de Madrid, i aquesta a la vegada depèn de la redacció en cap de zona, que per Europa està situada a París. Hi treballaran dues persones fixes, a part dels suports que es puguin rebre en circumstàncies excepcionals. Així, per exemple, de cara als Jocs, Guillaud calcula que vindran a Barcelona una setantena de periodistes de l'agència, si fa o no fa el mateix nombre que van enviar a Seül l'any passat.

Les oficines de Barcelona estan connectades amb la xarxa informatitzada pròpia d'AFP, que va ser la primera d'Europa a transmetre notícies via satèl·lit. Aquest tipus de funcionament els permet que, en qüestió de minuts, des de Barcelona es pugui consultar l'última hora de tot el que s'està explicant en altres indrets del món.

El funcionament legal d'AFP és també molt curiós, ja que, malgrat ser de titularitat estatal, està regida per un consell d'administració format majoritàriament pels directors dels mitjans de comunicació francesos i per personalitats independents.

Actualment treballen per l'agència francesa 2.000 persones en plantilla, 850 de les quals són periodistes. També compta amb els serveis de 2.000 col·laboradors més. Les informacions es distribueixen les 24 hores del dia en sis idiomes a través de 150 oficines a tot el món, que serveixen 100 agències de premsa, 7.800 diaris, 7.500 ràdios, 400 estacions de televisió i 2.000 empreses privades o administracions. Tinent en compte aquestes xifres, l'obertura d'una delegació d'AFP a Barcelona (amb la mateixa categoria, l'agència només en té 70 a tot el món) és sens dubte una bona notícia, i així ho va fer notar el degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Carles Sentís, en l'acte inaugural.

S.S.

El RACC i el grup Banesto s'afegeixen a la llista de col·laboradors

El Reial Automòbil Club de Catalunya i el grup Banesto han decidit recentment integrar-se en el Consell Consultiu de la Fundació Centre Internacional de Premsa de Barcelona, el primer, i en el grup d'empreses col·laboradores, el segon. Amb aquestes noves incorporacions, el Consell Consultiu assolirà la xifra de trenta membres, mentre que el grup d'empreses col·laboradores arriba a 8.

Jean-Louis Guillaud, president director general de l'agència France Presse, va assistir a la inauguració de la delegació al Centre Internacional de Premsa de Barcelona.

Expansió del Centre Internacional de Premsa

Les agències France Presse (França), Kyodo News Service (Japó), N/S (Catalunya) i els diaris japonesos The Yomiuri Shimbun i Asahi Shimbun han obert –o obriran d'aquí a poc– les seves respectives delegacions a Barcelona en locals del Centre Internacional de Premsa. Ben aviat altres mitjans de comunicació s'incorporaran a aquesta llista, tan bon punt es signin els corresponents acords de col·laboració. A aquests mitjans de comunicació que disposen d'espais pel seu ús exclusiu cal afegir-hi les agències Reuters, Press Association i Agence Centrale de Presse, així com els diaris catalans Regió 7 i El 9 Nou, els corresponents dels quals a Barcelona tenen al CIPB el seu centre d'operacions.

D'altra banda, el CIPB ha atès, durant els seus primers nou mesos de funcionament, més de 2.000 usuaris i ha acreditat 150 periodistes i 46 mitjans d'arreu del món que, en un moment o altre, han fet ús de les instal·lacions i ser-

veis en períodes superiors als tres dies. Un dels primers resultats de la curta història del Centre ha estat el d'articular al seu entorn una xarxa estable de mitjans de comunicació estrangers fins ara inexistents a Barcelona.

De fet, tot això ha estat possible perquè, des del mateix moment de la inauguració, el CIPB no ha deixat de créixer i en serveis ni tampoc en superfície. Com es recordarà, el CIPB ocupava inicialment una superfície propera als 600 m², superfície que en aquests moments, gràcies als acords assolits amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, ha estat ampliada en 500 m² més.

La principal dificultat amb la qual s'enfronta ara el CIPB és precisament la d'haver esgotat els espais a disposició dels molts mitjans de comunicació interessats a obrir delegacions a Barcelona i que, a més, volen fer-ho comptant amb el suport que ofereix un equipament de caràcter especialitzat com ho és el Centre.

Visita de periodistes de Montpeller

Un grup de periodistes del Club de la Presse de Montpeller interessats a aprofundir el coneixement de la realitat catalana i l'evolució present i futura de les relacions entre Catalunya i el sud de França van visitar Barcelona els dies 24 i 25 d'abril, convidats pel Centre Internacional de Premsa. L'objectiu de la visita dels periodistes francesos, representants el d'iniciar bases de col·laboració entre el Club de la Presse i el Col·legi de Periodistes de Catalunya. Durant la seva estada a Barcelona, els sis periodistes francesos van celebrar sessions de treball amb representants de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona. Van visitar també obres d'infraestructura urbanística i es van interessar especialment per temes d'interès comú en la perspectiva de la construcció de la unitat europea. La visita dels periodistes francesos va comptar amb el suport del Patronat de Turisme.

Seminari sobre mercat interior a Lleida

La demarcació de Lleida del Col·legi de Periodistes i el Patronat Català Pro Europa van organitzar un seminari sobre "Mercat Interior", adreçat als professionals dels mitjans de comunicació.

El curs, amb una durada de set sessions, s'ha celebrat els dies 18, 19, 20, 21, 24, 25 i 26 d'abril, amb la participació de 15 periodistes de Lleida. A més de fer un repàs a les institucions i a les diferents polítiques comunitàries, el seminari ha centrat la seva atenció en la política de recerca i d'informació de la CEE.

Reporters sense fronteres, endavant

El grup inicial de periodistes que han engegat la constitució a Espanya, amb seu a Barcelona, d'un nucli de Reporters sense fronteres, ja estan tramitant la legalització d'aquesta organització. Aquest grup ha publicat i distribuït un dossier informatiu sobre les seves finalitats, de cara a obtenir tant la col·laboració dels mecenes necessaris, com el suport de diverses personalitats al seu comitè d'honor.

Reporters sense fronteres a Espanya va començar a engegar-se, arran de la visita que el mes de gener va fer al Col·legi de Periodistes de Catalunya Robert Ménard, president de l'Observatoire de l'Information i de Reporters sans frontières, aquesta darrera, l'organització pionera del *sensefronterisme* periodístic.

Reporters sense fronteres es defineix com "una associació voluntària de periodistes, fotògrafs i escriptors, sense ànim de lucre i centrada a defensar el dret democràtic a la llibertat d'informació arreu del món".

Seminaris per periodistes sobre la CE, a Brussel·les

Organitzats pel Patronat Català Pro Europa, amb la col·laboració del Col·legi de Periodistes i les Associacions de Periodistes Europeus i de Periodistes d'Informació Econòmica a Catalunya, s'han desenvolupat el mes d'abril sengles seminaris sobre els aspectes polítics de les comunitats i sobre aspectes econòmics de la realització del mercat interior. En el primer dels encontres -adreçats tant l'un com l'altre a periodistes especialitzats-, hi van participar 12 professionals i en el segon, 14.

Els seminaris han tingut lloc a Brussel·les, amb una durada de dos dies cadascun d'ells.

Agressió al fotògraf Luis Morales

El fotògraf Luis Morales, que cobria per *El Periódico* la informació gràfica de la manifestació independentista del dia de Sant Jordi, va ser agredit per un membre de la Policia Nacional vestit de paisà, tot i haver-se identificat clarament com a informador. Les juntes directives del Col·legi de Periodistes de Catalunya i de l'Associació de Fotògrafs van fer pública la següent nota conjunta sobre aquest fet:

"El Col·legi de Periodistes de Catalunya i l'Associació de Fotògrafs Professionals de Premsa i Mitjans de Comunicació de Catalunya mostren la seva preocupació per la situació del fotògraf Luis Morales Nicolás, col·laborador d'*El Periódico*, que actualment pateix les conseqüències d'un traumatisme cranial. Aquest li va ser produït pel cop d'unes manilles que portava un policia de paisà, no identificat, de la Brigada Provincial de Seguretat Ciutadana, en la manifestació que va tenir lloc a les vuit del vespre del dia de Sant Jordi, a la Rambla.

Ambdues entitats manifesten la més enèrgica protesta davant de fets com aquests, tan incívils com lamentables, que cap tipus de manifestació pot justificar.

Declaren, també, que es reserven les accions legals pertinents, mentre desitgen el ràpid restabliment de Luis Morales".

El fotògraf Luis Morales, amb el carnet a la boca, intenta evitar que un policia li prengui la càmera. Un altre -a la dreta- va colpejar-lo després al cap amb les manilles.

Presentació del *Diari de la caiguda de Catalunya*, de Josep Pernau

El divendres 21 d'abril es va presentar a la sala d'actes del Col·legi de Periodistes el llibre de Josep Pernau *Diari de la caiguda de Catalunya*, que aplega els reportatges publicats a *El Periódico*, els mesos de desembre, gener i febrer, sobre els últims cinquanta dies de la guerra civil a Catalunya.

A l'acte de presentació, acompanyaven Josep Pernau, Jordi Pujol, president de la Generalitat, Carles Sentís, degà del Col·legi de Periodistes, Josep Benet, director del Centre d'Estudis d'Història Contemporània, Antonio Franco, director d'*El Periódico*, i Eduardo Alvarez-Puga, d'Edicions B, que ha publicat el llibre en versions catalana i castellana.

Josep Benet va destacar la importància del treball dels periodistes en la investigació del passat. Com va assenyalar, ara està de moda entre els historiadors mitificar el que en diuen *la història oral*. Però els historiadors de formació acadèmica no coneixen els trucs de l'entrevistador. Aquest és un camp específic del periodista, que sap docu-

mentar-se prèviament per saber què cal preguntar, que sap trobar la persona adequada per ser entrevistada, que sap fer-la parlar i que sap transcriure només allò que val la pena.

Benet va recordar també que, malgrat la gran quantitat de llibres existents sobre la guerra civil, aquesta és la primera monografia que es publica sobre els cinquanta dies de l'ofensiva franquista final sobre Catalunya, entre el 23 de desembre del 1938 i el 10 de febrer del 1939, que va suposar l'ocupació total del país. En aquest sentit, va qualificar el llibre d'insubstituïble, i va destacar alguns fets de capital importància que Pernau ha posat en evidència i que mai fins ara havien estat advertits pels historiadors. Concretament, va citar el fet que no es declarés l'estat de guerra fins al 23 de gener, quan la derrota total ja era un fet.

Josep Pernau va dir que la seva intenció havia estat sobretot retratar el clima que es vivia entre la gent, tant al front com a la reraguarda, i posar en evidència com, en els moments més desastrosos, la gent preferia ignorar la realitat, o creure's la versió oficial, tot i saber que era falsa, i seguir fent la seva vida de cada dia. Va esmentar concretament com a exemple el fet sorprenent que pocs dies abans de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona se seguissin fent concerts al Liceu.

Jordi Pujol va explicar unes quantes anècdotes personals, com per exemple la visita que va fer fa poc al propietari, octogenari, del Mas Perxés, d'Agullana, on es va reunir per últim cop el govern de la Generalitat. Va destacar també el que el final de la guerra va suposar d'anorreament de la cultura catalana, i "el desig de reconciliació i la humanitat" que es desprenien del llibre de Josep Pernau.

En l'acte, hi van ser presents Alicia i Amadeo Gracia, dos germans aragonesos de 54 i 62 anys, que Pernau va localitzar com els nens que apareixen en la fotografia que constitueix la portada del llibre, una imatge mil cops repetida de la retirada cap a França dels fugitius del franquisme.

Presentat el llibre de José Purcalla *Sólo a un paso*

El dimecres 12 d'abril es va presentar a la sala d'actes del Col·legi a Barcelona, el llibre del periodista José Purcalla Muñoz *Sólo a un paso*. L'acte va ser presidit pel degà del Col·legi, Carles Sentís, i van presentar el llibre de Purcalla els també periodistes Rafael Manzano González i Enrique Rubio Ortiz.

José Purcalla Muñoz, nascut a Barcelona l'any 1915, ha escrit anteriorment altres llibres com *El LSD (En el umbral de un nuevo universo)*, *Cien años de atentados políticos*, i la novel·la *Llámame Charo*.

Tal com es diu a la contraportada del llibre: "*Recuerdos y anécdotas, y, ¿por qué no?, confesiones, es lo que cuenta José Purcalla en la obra Sólo a un paso. Son una serie de relatos en los que se narra la vida íntima de unos personajes desgarrados*".

Conferència sobre els premis Nobel

El dimarts 25 d'abril, la Institució de les Lletres Catalanes va organitzar a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya una conferència sobre el tema "el premi Nobel: història i actualitat", a càrrec del Sr. Knut Ahnlund, membre corresponent de l'Acadèmia Sueca.

Abans de la conferència va tenir lloc una roda de premsa del mateix Sr. Knut Ahnlund, acompanyat del periodista Ernesto Dethorey i del Sr. Anders Ryberg, bibliotecari de l'Acadèmia Nobel Sueca.

El Sr. Knut Ahnlund, doctor en Filosofia i Lletres, és des de 1983 membre de l'Acadèmia Sueca.

FOTO: FRANCESC FARRIOLS

Com funciona la biblioteca especialitzada en mitjans de comunicació

Premis Avui 1989

Prensa Catalana, SA, amb la col·laboració de la Caixa de Manresa, ha convocat els Premis Avui 1989, en les següents modalitats:

– Premi Avui al millor recull d'articles publicats els tres últims anys en qualsevol publicació en llengua catalana. Dotat amb 400.000 ptes.

– Premi Jordi Rubió i Balaguer a un estudi sobre la vida o l'obra d'un autor, gènere o moviment, novel·la, poesia, periodisme, assaig, teatre, de la literatura moderna o contemporània. Dotat amb 250.000 ptes.

– Premi Antoni Rovira Virgili a un estudi sobre qualsevol aspecte de la comunicació als Països Catalans, tant des del punt de vista teòric o prospectiu com d'anàlisi d'experiències concretes. També s'hi poden presentar estudis sobre la vida i/o obra de periodistes catalans. Dotat amb 250.000 ptes.

– Premi Associació Catalana de Premsa Comarcal als dos millors reportatges o recull de reportatges literaris i gràfics publicats a la premsa comarcal que surti, almenys, un cop a la setmana, i a les publicacions de periodicitat superior a la setmanal, en el període comprès entre l'1 de setembre de 1988 i el 31 d'agost de 1989. En el primer cas, la dotació és de 150.000 ptes., i en el segon, de 75.000.

– Premi Laia González al millor reportatge inèdit i amb il·lustracions per menors de trenta anys. Dotat amb 150.000 ptes. i la publicació al diari *Avui*.

– Premi Pere Calders de contes escrits per nois i noies de 12 a 15 anys. Dotat amb 100.000 ptes. ingressades en una llibreta de la Caixa de Manresa i material didàctic per l'escola a què pertany l'alumne.

– Premi Endavant al millor programa de ràdio i al millor programa de televisió en català en el període comprès entre l'1 de setembre de 1988 i el 30 de setembre de 1989 que, per votació popular, concedirà els Trofeus Endavant.

En tots els casos, el termini de presentació dels treballs finalitza el 30 de setembre de 1989, a excepció del premi Pere Calders, que ho fa el 30 d'octubre. La presentació dels premis Avui 1989 va tenir lloc el 25 d'abril, en un acte celebrat al Centre Internacional de Premsa de Barcelona.

La biblioteca del Col·legi de Periodistes de Catalunya posseeix un fons de 8.700 llibres, la majoria especialitzats en mitjans de comunicació. Està oberta els matins, de deu a dues, els dilluns, dimarts, dimecres i dijous, i pot utilitzar-la tothom que ho desitgi. Està situada a les dependències del Col·legi, Rambla de Catalunya, 10, principal.

A més del fons bibliogràfic propi, la biblioteca del Col·legi de Periodistes està connectada amb altres biblioteques especialitzades en mitjans de comunicació, de tal manera que qualsevol usuari pot accedir al catàleg i als llibres d'aquestes altres biblioteques mitjançant el servei de préstec interbibliotecari. Els centres amb els quals es manté aquest servei són les biblioteques de les facultats de Ciències de la Informació, de Bellaterra, Madrid, Bilbao i Pamplona, l'Hemeroteca Nacional, de Madrid, i l'Hemeroteca Nacional de Catalunya. Qualsevol original o fotocòpia d'un llibre o revista d'aquests centres pot ser demanat des de Barcelona i, un cop tramès, pot ser consultat a la sala de lectura del Col·legi o agafat a préstec.

La biblioteca del Col·legi de Periodistes manté també obert, durant l'horari establert, un *telèfon calent* per consultes ràpides sobre qualsevol qüestió relacionada amb la investigació dels mitjans de comunicació.

Pel que fa al servei hemerogràfic, la biblioteca conserva, amb vista a ser consultats, exemplars de 22 diaris de Catalunya i Madrid, dels dos mesos anteriors a la data de consulta. Per consultar, exemplars més antics cal utilitzar el servei interbibliotecari o adreçar-se a altres hemeroteques que en conservin les col·leccions.

L'única col·lecció de diari que es conserva és, lògicament, la *Hoja del Lunes*, que va ser editada durant molts anys per l'Associació de la Premsa, antecessora de l'actual Col·legi de Periodistes.

En canvi, la biblioteca del Col·legi sí que conserva les col·leccions com-

pletas i vives de 136 revistes, entre les quals es troben, per descomptat, la majoria de les especialitzades en mitjans de comunicació. A més, es fa un buidatge dels articles de totes les revistes que fan referència a qüestions relacionades amb els mitjans de comunicació, i aquestes fitxes poden ser consultades pels usuaris. El servei d'informació i referència atén les consultes relacionades amb la temàtica en què la biblioteca està especialitzada.

La biblioteca confecciona diàriament un dossier de premsa, que es conserva des de l'any 1974. Es reben també periòdicament, i es conserven, els resums de premsa que elaboren el Centre de Documentació de Premsa i el Centre de Documentació de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Un altre fons interessant que conserva la biblioteca del Col·legi és el de tesines de fi de carrera de les desaparegudes escoles de periodisme de Barcelona, l'oficial i la de l'Església. En total, són 203 volums. D'acord amb les normes internacionals, aquestes tesines només poden ser consultades a la sala de lectura. Estan excloses de préstec i tampoc poden ser fotocopiades. Tots els arxius de l'Escola Oficial de Periodisme de Barcelona es conserven també a la biblioteca del Col·legi.

El volum de consultes de la biblioteca ha augmentat considerablement els últims mesos. Actualment, la bibliotecària, Lluïsa Ruiz, atén una mitjana de dues-centes consultes al mes, entre les que es fan personalment a la sala i les que es fan per telèfon.

La història de la Biblioteca del Col·legi es remunta a l'any 1921, quan l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona va crear la Biblioteca del Pueblo, sota la responsabilitat de Gabriel Olives i amb la filla de Miquel dels Sants Oliver com a bibliotecària. L'Associació de la Premsa constituïda després de la guerra civil va heretar el fons de la Biblioteca del Pueblo, i s'hi va afegir el de la biblioteca de la també dissolta Associació de Periodistes de Barcelona. A par-

tir d'aquest fons inicial, i sumant-hi els llibres que es rebien a la redacció de la *Hoja del Lunes*, l'Associació de la Premsa de Barcelona va anar formant una biblioteca pròpia que es guardava en el mateix local de la sala d'actes. L'any 1957 es va habilitar una sala pròpia, la mateixa en què ara es troba, i es va nomenar una bibliotecària. Es va accentuar el caire especialitzat de la biblioteca. Durant els anys de crisi de l'Associació de la Premsa —a començaments dels vuitanta—, la biblioteca va entrar en crisi: va quedar sense bibliotecària, es

van deixar de fer noves adquisicions i els llibres que arribaven quedaven sense classificar. La falta de control va ocasionar fins i tot la desaparició d'alguns volums. Finalment, l'octubre del 1985 va ser reoberta, després d'una remodelació a fons efectuada gràcies a la col·laboració de la Diputació de Barcelona. Es va nomenar l'actual bibliotecària, Lluïsa Ruiz, i es va entrar en l'actual fase d'expansió, amb unes tres-centes adquisicions cada any, que situa la biblioteca del Col·legi entre les millors del seu camp.

Primer premi Pica d'Estats

La Diputació de Lleida convoca el primer premi internacional de Premsa, Ràdio i Televisió Pica d'Estats, adreçat a tots els professionals de la informació i dotat amb un milió de pessetes. La temàtica de les produccions s'ha de centrar en els aspectes turístics de les comarques de Lleida, i hi poden optar tots els articles reportatges i programes tramesos o publicats a qualsevol mitjà, en alguna de les llengües de l'Estat espanyol o de l'estranger, des de l'1 de gener de 1989. El termini per presentar els treballs s'acaba el 30 d'octubre d'enguany.

Premi de Periodisme Jaume Ciurana

L'Ajuntament de Calella, "amb la finalitat d'honorar la memòria del català il·lustre Jaume Ciurana i Galceran, patriota exemplar i difusor infatigable de les tradicions del nostre país", ha convocat la IV Edició del premi d'articles periodístics que porten el seu nom. Hi poden optar els articles publicats entre l'1 d'agost de 1988 i el 31 de juliol de 1989, que tractin i difonguin el tema: productes, tradicions i costums catalans. L'import del premi és de 250.000 pessetes i es poden presentar els treballs fins al 31 de juliol.

Premi Fundesco 1989

La Fundación para el Desarrollo de la Función Social de las Comunicaciones (Fundesco) convoca un premi d'assaig, on poden participar obres originals i inèdites que es refereixin a la temàtica de les relacions entre comunicació, tecnologia i societat. El termini de presentació dels treballs finalitza el 31 d'octubre d'enguany.

Relació de noves adquisicions de la biblioteca

SCHMERTZ HERB, W. NOVAK: *El silencio no es rentable*. El empresario frente a los medios de comunicación. Pròleg de Fabian Estapé. Barcelona. Planeta (1987).

SILVERSTEIN, Albert: *Comunicación humana. Exploraciones teóricas*. Editat per... México, editorial Trillas, 1985.

HARRIS, Marvin: *Introducción a la antropología general*. Quarta edició revisada. Versió espanyola de Juan Oliver Sánchez Fernández. Revisió tècnica de F. Monge Martínez. Madrid, Alianza editorial. (1988). (Alianza Universidad Textos).

AMAT, Núria: *Documentación científica y nuevas tecnologías de la información*. Madrid, Ediciones Pirámide, 1987.

DESANTES GUANTER, José María: *Teoría y régimen jurídico de la documentación*. (Madrid) EUDOMA, 1987. Eudoma Universidad, Manuales.

MARAGALL, Joan: *Artículos Políticos*, Joan-Lluís Marfany. Barcelona, Edicions la Magrana, (1988). Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català, 19.

Cultura y nuevas tecnologías. Una publicación con ocasión de la Exposición PROCESOS. Centro de Arte Reina Sofía. Madrid, maig 1986. (Madrid), NOVATEX (ministèri de Cultura), (1986).

URABAYEN, Miguel: *Estructura de la información periodística*. Concepto y método. (Barcelona), Editorial Mitre, (1988).

SIMÓN CABARGA, José: *Historia de la prensa santanderina*. (Oviedo), Centro de Estudios Montañeses. Institución Cultural de Cantabria. Diputación Regional, 1982.

La prensa catalana

Autor: FIGUERES, Josep Ma.
Editorial: Rafael Dalmau, editor. Barcelona, 1989.
Pàgines: 120, amb il·lustracions en color
Format: 17 × 24 cms.
Preu: 1.960 ptes.

Aquest llibre vol ser una introducció al tema pel lector interessat. L'autor entén per premsa catalana la feta en català i per tant es ceneix al territori de la Catalunya autònoma. Tracta principalment de la premsa que ha tingut una incidència social activa, d'abast general. Queda demostrat que Catalunya és la zona europea amb més títols.
Exposició ordenada cronològicament fins als nostres dies.

La prensa ante el cambio de siglo

Autor: BEZUNARTEA, Ofa i altres...
Editorial: Ediciones Deusto. Madrid, 1988.
Pàgines: 279.
Format: 16 × 23 cms.

L'objectiu fonamental d'aquest treball és oferir als alumnes de la facultat de Ciències de la Informació, així com a les persones interessades en la problemàtica de la premsa, una visió global dels reptes plantejats i les respostes adoptades pels periòdics davant el segle XXI.

La imagen publicitaria en televisión

Autor: SABORIT, José.
Editorial: Cátedra. Madrid, 1988.
Pàgines: 187.
Format: 14 × 21 cms.
Col·lecció: "Signo e Imagen".

El present volum intenta esbrinar l'estructura i el funcionament dels missatges publicitaris que conviuen amb nosaltres quotidianament i que arriben a formar part del nostre pensament i imaginació.

La dirección de la empresa periodística

Autor: SOHN, Ardyth; OGAN, Christian; POLICH, John
Editorial: Ediciones Paidós. Barcelona, 1988.
Pàgines: 208.
Format: 13 × 22 cm.
Col·lecció: "Paidós Comunicación", 32.
Preu: 1.600 ptes.

Aquest llibre, basat en experiències reals, els autors l'han dissenyat pels estudiants de la gestió periodística i per aquells empleats del periodisme que ja exerceixen una funció gestora. Els autors fan un seguiment del vincle econòmic existent entre els periòdics i el món dels negocis i del mercat, i ens mostren com es reflecteixen a través dels periòdics els valors i la política de la comunitat.

Analitza el treball de gestió individual. Ressalta la necessitat que el gerent integri els objectius globals en la presa de decisions, etc.

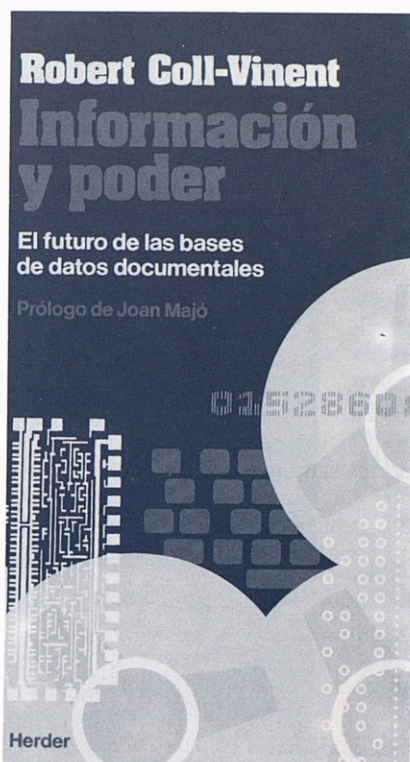
La construcción de la noticia

Autor: RODRIGO ALSINA, Miquel.
Editorial: Ediciones Paidós. Barcelona, 1989.
Pàgines: 208.
Format: 14 × 22 cms.
Col·lecció: "Paidós Comunicación", 34.

En el món actual els *mass media* s'han convertit en un dels instruments principals de la construcció social de la realitat.

En aquest llibre, queden al descobert les característiques de l'esdeveniment periodístic, el paper de les fonts, la incidència de l'organització informativa en la producció, el debat sobre l'objectivitat, la professionalitat periodística i el concepte de notícia.

Amb la seva lectura, el lector comprendrà millor el complex món de la construcció de la notícia als *mass media*.

Pioneros de la radio

Autor: SALILLAS, José Manuel.
Editorial: Talleres Gráficos MCE, Horeb. Viladecavalls (Barcelona), 1988.
Pàgines: 153, amb fotografies en blanc i negre.
Format: 16 × 22 cms.

Josep Manuel Salillas és un periodista que s'ha dedicat durant molts anys a la ràdio.

L'obra és una immensa tasca d'investigació, de recollida i de documentació feta sobre el mitjà radiofònic.

És una gran contribució al coneixement de les arrels de la ràdio i un elogi dels seus pioners.

L'exposició conté a la primera part: pioners espanyols, i a la segona part: pioners mundials, tots per ordre alfabètic.

Información y poder. El futuro de las bases de datos documentales

Autor: COLL-VINENT, Robert.
Pròleg: Joan Majó.
Editorial: Editorial Herder. Barcelona, 1988.
Pàgines: 296.
Format: 15 × 24 cms.

El llibre constitueix un estudi seriós de la realitat i de les perspectives de les bases de dades com a instrument privilegiat de recuperació d'informació. L'explicació minuciosa del seu funcionament és possiblement una de les novetats més interessants que aporta el present text. El seu autor és catedràtic de Documentació a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Los intelectuales en la sociedad de la información

Autor: Diversos.
Introducció i traducció de VICENTE ROMANO.
Editorial: Anthropos-Editorial del Hombre. Barcelona, 1987.
Pàgines: 229.
Format: 13 × 20 cms.
Col·lecció: "Conciencia y Libertad".

Els treballs que componen aquest llibre procedeixen d'un número monogràfic de la prestigiosa revista *Media, culture & society* (vol. 4, núm. 3, juliol 1982) dedicat a "Els intel·lectuals". Cadascun d'ells planteja un aspecte diferent de la situació dels intel·lectuals en la societat actual, anomenada també "societat de la informació".

En aquest llibre, hi escriuen entre altres: Phillip Schlesinger, comunicòleg anglès; Marian J. Kostecki i Krzysztof Mrela, del Laboratory of Organizational Sociology, Polish Academy of Sciences, de Varsovia; Philip Elliot, etc.

Secció a cura de LLUÏSA RUIZ

NISBETT, A.: *El uso de los micrófonos*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1984.

MILLER, Pat P.: *La supervisión del guión*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1987.

MILLERSON, G.: *La iluminación en televisión*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1983.

RABIGER, M.: *Dirección de documentales*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1987.

MUÑOZ, J. J.; GIL, C.: *La radio: teoría y práctica*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1986.

ORINGEL, R.: *Manual de operaciones de televisión*. IORTV (manuales profesionales). Madrid, 1986.

Comisión de las comunidades europeas: *Televisión sin fronteras. Libro verde sobre la creación del Mercado Común de la Radiodifusión, en particular, por satélite y por cable*. IORTV. Madrid, 1987.

La proyección cinematográfica por televisión. Los telecines. IORTV s.a. Madrid.

BENSOUSSAN, D.: *Las antenas*. IORTV. Madrid, 1983.

BENSOUSSAN, D.: *La modulación*. IORTV. Madrid, 1984.

PANCORBO, L.: *Los signos de la esfinge (Preguntas semióticas a la televisión)*. IORTV. Madrid, 1983.

GOROSTIAGA, E.: *Información, derechos humanos y constitución*. IORTV. Madrid, 1981.

PIEDRAHITA, M.: *Teleperiodismo (ante el reto de la TV privada)*. IORTV. Madrid, 1987.

PANCORBO, L.: *La tribu televisiva. Análisis del documentaje etnográfico*. IORTV s.d. Madrid, 1986.

Estudios sobre televisión. TVE. Madrid, 1967.

BERNHART, J.: *La iluminación en TV*. TVE. Madrid, 1967.

13 de març

José Caveró, destituït de La Noche. La direcció de TVE comunica a José Caveró la seva destitució com a director de la tertúlia *La Noche*, *Primera Plana*, que s'emetia el dimarts a la nit.

14 de març

El Periódico guardona els empresaris. Jordi Pujol, president de la Generalitat, i Antonio Asensio, president del Grup Zeta, lliuren a Barcelona els premis d'*El Periódico* a les millors iniciatives empresarials de 1988.

Televisió europea sense fronteres. Els ministres del Mercat Interior dels dotze països de la CE arriben a Brussel·les a un acord sobre el règim que han de seguir les televisions europees sense fronteres que emetin per cable o per satèl·lit. L'acord fa referència, especialment, a les quotes de publicitat i de proporció de la producció europea.

Ma. Teresa Campos, a la SER. La periodista de Televisió Espanyola, Ma. Teresa Campos, s'incorpora a l'equip professional de la cadena SER, com a subdirectora del programa *Hoy por hoy*, que dirigeix i presenta Iñaki Gabilondo.

Luis de Benito, a RNE. El periodista Luis de Benito tornarà a Ràdio Nacional d'Espanya, per dirigir i presentar els espais informatius *España a las 6*, *España a las 7* i *España a las 8*.

Manuel Campo Vidal, a TVE. El periodista Manuel Campo Vidal tornarà a Televisió Espanyola per dirigir i presentar l'espai setmanal *Punto y aparte*, un programa d'entrevistes i tertúlies que substituirà, els dijous, *Derecho a discrepar*.

Nova directora de programes a Antena 3. Consuelo Sánchez-Vicente ha estat nomenada directora de programació de la cadena d'emissores Antena 3, on dirigia, des de 1986, els serveis informatius.

15 de març

Presentació de la revista Capçalera. Al local barceloní Nick Havanna es presenta la nova revista mensual que, amb el nom de *Capçalera* i sota la direcció del periodista Jaume Fabre, edita el Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Montserrat Roig, vice-presidenta dels escriptors. La periodista i escriptora Montserrat Roig és elegida, per àmplia majoria, vice-presidenta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

Ajornada la televisió de Cerdanyola. S'anuncia que l'emissora de televisió local de Cerdanyola haurà d'ajornar la seva posada en funcionament, prevista per d'aquí a pocs dies, perquè no té els equips necessaris per emetre pel segon canal.

The European no es publicarà com a diari. L'editor britànic Robert Maxwell anuncia que ha abandonat la idea de publicar el diari *The European*. El projecte ha estat reconvertit en un setmanari que s'espera que vegi la llum a finals d'aquest any.

L'IPI, preocupat per la llibertat de premsa a Anglaterra. Peter Preston, director de *The Guardian* i president de la secció britànica de l'IPI (International Press Institute), fa palesa la preocupació d'aquest organisme pel futur de la llibertat de premsa al Regne Unit. L'IPI ha convocat pel 21 d'abril un seminari a Londres amb directors de tot el món.

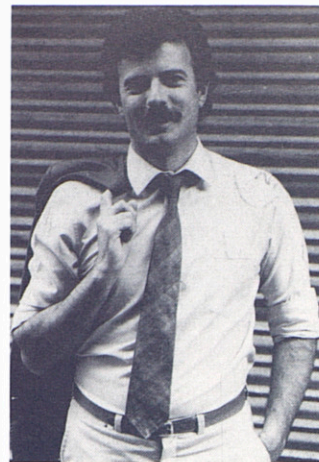
Querella de l'ex-director de Ràdio Tordera. L'ex-director de la ràdio municipal de Tordera, Agustí Carles, es querellarà contra el batlle d'aquesta població, Jaume Romaguera, el regidor de Cultura, el cap de premsa i dos antics col·laboradors de la ràdio, si tots ells no es retracten de l'acusació que li van fer d'haver intentat apropiarse els béns de l'emissora.

Solana envia al Congrés les despeses de Pilar Miró. Luis Solana ha enviat al Congrés de Diputats la relació de factures de les despeses efectuades, en concepte de vestuaris i d'atencions generals, per la seva antecessora Pilar Miró i que pugen a prop de 9 milions de pessetes.

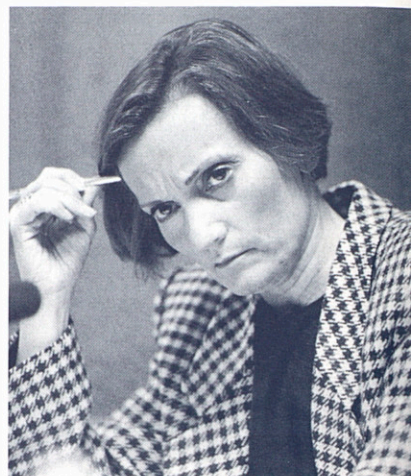
Cadena de TV catòlica a Itàlia. Itàlia central disposa d'una nova emissora de televisió que, amb el nom de Persona i dirigida per l'eurodiputat demòcrata-cristià Alberto Michelini, es declara catòlica.

Simposi sobre televisió per satèl·lit a TV3. Es celebra als estudis de TV3 un simposi en què es debat, a fons, el present i futur de la televisió via satèl·lit.

Premis als millors de TV3. Es lliuren, al local Scala de Barcelona, els premis als millors de TV3, que enguany han recaigut en Josep Ma. Bachs, Mari Pau Huguet, Carme Elías, Cassen, el personatge Dragui de la

Manuel J. Campo
torna a TVE

Les despeses de Pilar
Miró, al Congrés

Montserrat Roig,
vice-presidenta de
l'Associació d'Escriptors
en Llengua Catalana

Marisa Hajar ha mort als 42 anys

Joan Armengol, premi Liderman

Més conflictes de Manuel Oronich amb els periodistes. A sota, el número del desè aniversari de Carrer gran

Història de Catalunya, els programes "Tres pics i repicó", "Crònica 3", "Mediterrània", "Dit i Fet", "Crònica negra", i "Sí, primer ministre", i l'espot publicitari de Freixenet.

16 de març

Joan Armengol, premi Liderman de ràdio. El periodista Joan Armengol Costa ha estat guardonat amb el Premi Liderman 1989 a la millor labor professional en radio-fusió, dins l'apartat de mitjans de comunicació de la catorzena edició dels premis Liderman Cirt Internacional que es convoquen a Madrid. Joan Armengol ha rebut el guardó en un acte celebrat a l'hotel Mindanao d'aquesta ciutat.

17 de març

Deu anys de Carrer Gran. La revista *Carrer Gran*, del barri de Gràcia de Barcelona, commemora el desè aniversari de la seva fundació, en un acte celebrat a la sala de teatre Teixidors-Teatreneu, amb la intervenció, entre d'altres, del periodista Joan Barril.

Nou director a Diario 16. El periodista Badia Liberal, fins ara director de *Cambio 16*, s'ha fet càrrec de la direcció de *Diario 16*, en substitució de Pedro J. Ramírez, destituït el 8 de març passat.

TVE suspèn l'emissió de Los Pepones. TVE ha decidit no emetre, de moment, el programa *Los Pepones*, versió espanyola dels *Spitting image* anglesos, per considerar que seria un programa massa polèmic.

Premi al diari Avui. El diari *Avui* ha estat guardonat amb el premi Master d'imatge, prestigi i expansió, que concedeix l'Associació Europea per la Comunicació d'Imatge.

20 de març

Tancaran les ràdios municipals de Reus. Les dues emissores municipals de Reus, Ràdio Músic Club i Ràdio Tau, han rebut avisos de tancament per part del ministeri de Transports i Comunicacions. 23 ràdios més de les comarques tarragonines han rebut notificacions semblants.

L'home invisible, nova revista. Apareix a Barcelona una nova revista que, amb el nom de *L'home invisible*, estarà dedicada a la cultura contemporània i tindrà periodicitat trimestral. Anna Rey és l'editora de la nova publicació i Carles Prats, el seu director.

21 de març

El Col·legi de Periodistes critica Oronich. El Col·legi de Periodistes fa públic avui el següent comunicat: "La Permanent de la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya ha

examinat l'escrit que li han enviat 23 membres de la redacció d'*El País* a Catalunya, en el qual es transcriuen frases i expressions emprades pel Sr. Manuel Oronich, alcalde de Lleida, en declaracions als mitjans de comunicació, en què acusa el periodista d'aquest diari Josep Antich de faltes professionals que el mateix alcalde qualifica amb termes insultants.

Els components de la Permanent consideren que són del tot inacceptables, i així han decidit fer-ho públic, les esmentades expressions del Sr. Oronich i les condemnem enèrgicament.

El Col·legi de Periodistes de Catalunya no pot sinó sortir en defensa d'un periodista que, en l'exercici de la seva professió, ha estat víctima d'un atac personal amb expressions calumnioses.

La Permanent de la Junta de Govern del Col·legi lamenta haver d'intervenir, novament, en un conflicte entre l'actual alcalde de Lleida i els professionals de la informació, com ja ho va haver de fer anteriorment, en relació amb periodistes lleidatans.

26 de març

Aviat, la televisió aranesa. La televisió aranesa podria començar les seves emissions aquest mes de juny, si la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i el Consell Comarcal de la zona arriben a un acord en les negociacions per acordar el pressupost d'instal·lació del centre corresponent.

28 de març

Volen la televisió andalusa a Catalunya. El Parlament d'Andalusia aprova, per unanimitat, una proposició no de llei del Partit Andalúsista que demana al govern de la comunitat autònoma que gestioni la possibilitat que el Canal Sur pugui sintonitzar-se a Catalunya.

Pel maig, televisió a Madrid. S'anuncia que el 2 de maig vinent començaran les emissions de la televisió autonòmica de Madrid, que es faran pel Canal 52 de Torrespània i el 41, des de Navacerrada.

Mort de la periodista Marisa Hajar. Als 42 anys, mor a Alacant la periodista Marisa Hajar, que havia col·laborat a *El Periódico*, a *Diario 16*, a les revistes *Quimera* i *Tiempo*, i havia estat subdirectora de *Vindición Feminista*. Marisa Hajar havia treballat també als programes televisius "Marginados" i "Realidades".

29 de març

Llum verda definitiva al Canal 33. La direcció general de Telecomunicacions trameta a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió l'autorització definitiva de quatre freqüències per iniciar les emissions de prova del Canal 33.

Boicot dels cantants a la Corporació Catalana. L'Associació de Cantants i Intèrprets professionals en Llengua Catalana (ACIC) decideix empendre una campanya

de boicot a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (TV3, Catalunya Ràdio i Ràdio Associació de Catalunya), que consisteix a renunciar a qualsevol tipus de col·laboració o patrocini dels músics associats per part d'aquest ens públic, a participar en entrevistes i actuacions musicals, a la difusió de les seves gravacions i a l'enregistrament de les actuacions que efectuïn. El president de l'ACCIC qualifica de "menyspreu" el tracte que els intèrprets en llengua catalana reben dels mitjans de comunicació dependents de la Generalitat.

Surt al carrer *La Gaceta de los Negocios*. Amb una tirada de llançament de 80.000 exemplars, surt avui al carrer *La Gaceta de los Negocios*, diari d'economia i societat, editat pel Grup Zeta i dirigit per José Antonio Martínez Soler.

Pujol i la TV privada. El president de la Generalitat, Jordi Pujol, manifesta, durant l'acte de presa de possessió del Consell Assessor de RTVE a Catalunya, que "les televisions privades són una seriosa amenaça lingüística pel català".

30 de març

Simposi científic al Col·legi de Periodistes. Comença a la seu del Col·legi de Periodistes, a Barcelona, un simposi sobre la Política Científica a Espanya i el Plan Nacional de Investigación, organitzat per la secretaria del Pla, la Universitat Autònoma i el Col·legi de Periodistes. El Simposi dura dos dies i hi intervenen unes 60 persones.

31 de març

Nous càrrecs a TVE-2. El periodista Ramon Font és nomenat nou cap d'informatius de Televisió Espanyola a Catalunya. Trino Martínez és el nou responsable dels serveis tècnics de TVE-2, mentre que Benet Ullècia és el nou cap de continguts de programació i Germà Rúbies, de la producció de programes.

Congrés de Semiòtica a Barcelona. Comencen a Barcelona les sessions del IV Congrés de l'Associació Internacional de Semiòtica, que es desenvolupa en aquesta ciutat fins al dia 1 d'abril i entre el 2 i el 6 mateix mes a Perpinyà, amb el lema *La humanidad y sus signos*. Entre els nombrosos participants al congrés, cal destacar Umberto Eco. Eco, amb motiu del congrés, ofereix avui una roda de premsa a la seu del Centre Internacional de Premsa de Barcelona.

1 d'abril

Nova revista sobre ciència i tècnica. Apareix a Madrid el primer número de la revista *El Nuevo de la ciencia y la técnica*, que inclou des d'una entrevista amb Claudio Aranzadi fins a àmplies seccions dedicades a medicina i informàtica.

El País, el diari amb major penetració entre els directius. Segons una enquesta realitzada per iniciativa del *Financial Times* entre 14.680 directius d'empreses industrials, comercials, bancs i companyies d'assegurances, *El País* és el diari amb una penetració més gran entre els quadres directius.

Mort del fotògraf Pau Oliva. Víctima d'una llarga malaltia, mor a Barcelona el fotògraf Pau Oliva, nascut en aquesta ciutat el 18 de juliol de 1956. Als 19 anys, Oliva es va incorporar ja al món periodístic i, al llarg de la seva trajectòria professional va col·laborar en nombrosos diaris i revistes, com el *Diari de Barcelona*, *Tele-eXprés* o la revista del seu barri, *Poble Sec*.

Dimissió d'Andrés Aberasturi. El periodista Andrés Aberasturi, director i presentador del programa de TVE "Por la tarde", manifesta que ha dimitit el seu càrrec perquè es considerava enganyat quant a la retribució econòmica a percebre.

Queixes per un programa de TV3. Sis entitats catalanes s'adrecen al director de TV3, Enric Canals, protestant per l'emissió d'un reportatge sobre Nicaragua, el 21 de març, dins de *Crònica 3*, el qual, segons ells, contenia "falsedats, tergiversacions i mitges veritats". El programa en qüestió es titulava: *Reagan se'n va, la revolució també*.

Pulitzer 1989. Bill Dedman, de 28 anys, redactor del diari *The Atlanta Journal and Constitution*, ha obtingut el premi Pulitzer 1989 de reportatges d'investigació pels seus treballs sobre la discriminació racial a Atlanta, Estat de Geòrgia. Aquest és un dels 21 premis Pulitzer que sobre periodisme, literatura i música s'atorguen cada any.

2 d'abril

Nou servei de televisió de l'Agència Efe. L'Agència Efe inaugura les seves noves instal·lacions i posa en funcionament el servei de televisió. TV-Efe atendrà la demanda de programacions de tota mena d'empreses de televisió, especialment en el camp de les notícies, els reportatges, la documentació i el teletext.

Memòries de Tísner. L'Editorial Pòrtic publica aquests dies el primer lliurament de les memòries d'Avel·lí Artís-Gener (Tísner), titulades *Viure i veure*, que constaran de tres volums, amb un total de 1.800 pàgines.

3 d'abril

Cristina Alberdi i la imatge de la dona. Cristina Alberdi, vocal del Consell Superior de Poder Judicial, dóna una conferència a la sala d'actes del Col·legi de Periodistes de Catalunya sobre *Defensa de la imatge pública de la mujer*.

Cristina Alberdi, al Col·legi de Periodistes

Andrés Aberasturi va dimitir de Por la tarde

El fotògraf de premsa Pau Oliva, mort als 32 anys. A sota, els assistents al simposi científic que es va fer al Col·legi de Periodistes

Manuel Cruells,
periodista homenatjat

Berlusconi entrarà al
canal del Grup Zeta

Isabel Gemio substitueix
Julia Otero a 3 x 4. A
sota, Pilar Urbano,
condemnada per
difamació.

Agència de notícies de l'ONCE. L'ONCE anuncia que posarà en marxa el mes de maig una agència de notícies d'àmbit estatal que donarà exclusivament informacions de tipus social, amb l'objectiu d'augmentar la sensibilització dels mitjans de comunicació envers els problemes dels minusvàlids i dels disminuïts en general.

La Gaceta de los Negocios, a Barcelona. Antonio Asensio, president del Grup Zeta, i José Antonio Martínez Soler, director de la publicació, presenten a la Llotja de la Borsa de Barcelona el diari econòmic *La Gaceta de los Negocios*.

RNE estrena nova programació. RNE-Ràdio 1 estrena avui la nova programació dissenyada per l'equip que encapçala Enric Sopena, director de l'emissora. L'objectiu bàsic és el de competir en igualtat de condicions amb les grans cadenes privades. Entre els professionals del món de la comunicació que s'incorporen als nous programes, cal destacar Luis de Benito, Xavier Sardà, el senyor Casamajor, Rosa María Mateo i Manolo Ferreras.

Isabel Gemio Torna a TVE. La periodista Isabel Gemio conduirà, a partir d'avui, el programa concurs "3 x 4" que TVE emet des de Sant Cugat per tot l'Estat.

RNE, a l'edifici Europa de Barcelona. Luis Solana, director general de RTVE, anuncia que el centre territorial de TVE a Sant Cugat reforçarà personal i infraestructura, gràcies a un acord subscrit entre la Unió Europea de Radiodifusió (UER), el COOB i RTVE. L'acord preveu també, que RNE a Catalunya s'instal·li a l'edifici Europa, antiga seu del Grup Mundo, a Barcelona.

4 d'abril

Narcís Serra parla d'ajuntaments democràtics. L'actual ministre de Defensa i primer alcalde democràtic de Barcelona després del franquisme, Narcís Serra, pronuncia una conferència al Centre Internacional de Premsa d'aquesta ciutat, arran del desè aniversari de la democràcia municipal.

Els periodistes denuncien pressions de Thatcher. La Federació Internacional de Periodistes (FIP), que integra més de 150.000 informadors membres de 44 sindicats d'arreu del món, ha denunciat a Brussel·les els intents "sistemàtics i de gran abast" de Margaret Thatcher de "controlar la premsa del seu país".

Neix La Economía 16. Es posa a la venda el primer número de *La Economía 16*, nou diari econòmic del Grup 16, que dirigeix Carlos Díaz Güell.

Exposició de Fotògrafs a Barcelona. S'inaugura a la Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu l'exposició "10 Fotògrafs a Barcelona", organitzada per l'Ajuntament de la ciutat i l'Espai Fotogràfic Maple Syrup.

5 d'abril

Nosaltres (i) els valencians, al Col·legi de Periodistes. Comencen avui a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya unes jornades de debat organitzades per la Fundació ACTA, sobre Catalunya i València. Les jornades duren tres dies i s'hi debaten els següents temes: les relacions econòmiques i la infraestructura de comunicacions; les interaccions en el món cultural; i els projectes valencians més destacats.

Berlusconi entrarà al canal del Grup Zeta. Es constitueix a Bilbao la federació de radiotelevisions autonòmiques, en la qual s'han integrat els organismes corresponents de Catalunya, Galícia, Madrid, València, Andalusia i Euskadi.

Carta de l'àudio-visual europeu. El Col·legi de Directors de Cinema de Catalunya presenta a Barcelona la Carta de l'Àudio-visual europeu (Declaració de Delfos), en un acte celebrat al Col·legi d'Advocats de Barcelona.

6 d'abril

Pilar Miró va gastar 19 milions. Pilar Miró, ex-directora general de RTV, va gastar al 1988 uns 19 milions de pessetes de vestuari, menjars, regals i altres conceptes, en molts casos sense justificar clarament, segons consta a l'auditoria corresponent a aquest any, realitzada per la Intervenció Delegada de l'Estat.

7 d'abril

Premiat el dominical d'El País. L'Associació de Fotògrafs Professionals de Publicitat i Moda de Madrid ha atorgat al suplement dominical d'*El País* el premi a la millor publicació de 1988 per "l'esforç gràfic editorial, la qualitat de la seva reproducció i el respecte a l'autoria fotogràfica".

8 d'abril

Exposició-homenatge a Manuel Cruells. S'inaugura al Centre Matas i Ramis, del barri d'Horta a Barcelona, una exposició-homenatge al periodista, escriptor i historiador Manuel Cruells i Pifarré.

Condemna contra Pilar Urbano. L'Audiència Provincial de Madrid ha confirmat la condemna de la periodista Pilar Urbano per haver difamat Teresa Janini, esposa de Tomás de la Quadra-Salcedo, president del Consell d'Estat. Urbano va publicar l'any 1986, a diversos mitjans de comunicació, articles en què afirmava que Janini s'havia beneficiat professionalment de ser la dona de De la Quadra-Salcedo.

9 d'abril

Hersant vol gestionar el Grup 16. El grup francès Hersant anuncia que pretén

començar a exercir els seus drets de representació al Grup 16, empresa de la qual afirma posseir el 31,4% de les accions.

Un any de suplement de comunicació de l'Avui. S'acompleix avui un any del suplement especial de Comunicació que el diari Avui ha anat publicant, un cop al mes, des del 13 d'abril de 1988, sota la coordinació general del periodista i professor de la facultat de Ciències de la Informació, Josep Lluís Gómez Mompert. En els dotze números apareguts, hi han col·laborat comunicòlegs com Miquel de Moragas, Josep Gifreu, Emili Prado, Josep M. Casasús, Mar de Fontcuberta, Héctor Borrat, Amparo Moreno, Manuel Parés o Armand Balsebre. També hi han escrit, entre d'altres, Vicenç Villatoro, Jordi Vendrell, Enric Calpena, Vicent Sanchís, Laura Palmés, Gonçal Mazcuñán, Alfred Rexach, Carles Carbonell, Enric Lloveras i Joan Brunet.

Comunicació té previst incloure properament articles escrits especialment per Armand Mattelart, Jesús Martín Barbero, Herbert I. Schiller, Giuseppe Richeri, Collin Sparks, Josep Rota, Gaye Tuchman, Marqués de Melo, Héctor Smucler o Cees J. Hamelink.

11 d'abril

Servei d'informació i documentació eclesiàstica. El bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí Alanís, presenta en el plenari de la Conferència Episcopal Espanyola el projecte d'un servei d'informació i documentació propi de l'Església catòlica.

Premi EADA al director de l'OJD a Barcelona. Ramon Poch i Torres, director a Barcelona de l'Oficina de Justificació de la Difusió (OJD), obté el premi EADA a la investigació i desenvolupament de la gestió empresarial, concedit per l'Escola d'Alta Direcció i Administració, en el seu 30è aniversari.

Ortega Spottorno, premi González Ruano. José Ortega Spottorno, president d'honor de PRISA, obté el premi González Ruano de periodisme, en la seva catorzena edició, pel seu article publicat a *El País* el 2 de juny de 1988, amb el títol *Amigo y tocayo*.

De Benedetti compra l'Espresso. Carlo de Benedetti s'ha convertit en el número u de la premsa italiana, després que l'editorial Mondadori, que està sota el seu control, hagi anunciat l'adquisició de l'editorial l'Espresso, que publica, a més, el diari *La Repubblica*.

12 d'abril

Suspensió cautelar per Robert Hersant al Grup 16. La direcció general de Transaccions Exteriors del ministeri d'Economia ordena al Grup 16 que deixi en suspens la inscripció de les accions adquirides la setmana passada per la societat francesa de Robert Hersant.

Canal Plus opta a la televisió privada. Representants dels vuit grups empresarials que formen part de la societat espanyola de televisió Canal Plus presenten la seva candidatura a un dels tres canals de televisió privada. Al grup hi ha l'editora Prisa (*El País*), amb un 25%, Canal Plus França, el Banc Bilbao-Biscaia, la Banca March, Cajamadrid, Bankinter, Grucysa (del grup de Construcciones y Contratas) i la productora audio-visual Eventos.

Els treballadors de Ya volen les accions dels bisbes. El comitè d'empresa del diari Ya de Madrid comunica a la Conferència Episcopal Espanyola que estan disposats a comprar el 22,6% de les accions del rotatiu, de les quals són titulars diverses diòcesis.

Obert el termini per les FM. La Generalitat de Catalunya obre un termini de 40 dies per la presentació de sol·licituds per la concessió de 28 noves llicències d'emissores de freqüència modulada.

Premi italià per Radio Exterior. Els oients de ràdio a Itàlia han designat Radio Exterior de España com "la millor i més eficaç emissora internacional de la CE". El premi ha estat concedit, després d'una votació popular, per l'Associació Italiana de Radiooients (AIR).

Espai d'alta definició a TVE. TVE estrena avui el primer programa realitzat a Espanya amb sistema d'alta definició, titulat "...cuyo nombre es Barcelona" i produït per José Luis Rodríguez Puértolas.

Volen la televisió valenciana en català. Destacats membres del Consell Valencià de Cultura demanen als grups parlamentaris de les Corts Valencianes que la televisió autònoma d'aquesta comunitat sigui íntegrament en llengua catalana.

Sólo a un paso, llibre de José Purcalla. Es presenta a la seu del Col·legi de Periodistes a Barcelona el llibre del periodista José Purcalla Muñoz, *Sólo a un paso*, en un acte presidit pel degà, Carles Sentís, i amb la participació de Rafael Manzano González i Enrique Rubio Ortiz.

13 d'abril

Presentació d'Efecom a Barcelona. Al Saló Gòtic de la Casa Llotja del Mar a Barcelona, es presenta el servei Efecom, un sistema exclusiu i especialitzat en informació econòmico-financera per empreses i organismes. Aquest servei l'ha posat en funcionament l'Agència Efe, conjuntament amb el Consorci de la Zona Franca.

Els productors de cinema trenquen amb TV3. L'Associació Catalana de Productors Cinematogràfics ha trencat les negociacions iniciades amb TV3 per la renovació del conveni que va caducar el mes de desembre passat.

De Benedetti compra L'Espresso

El suplement de comunicació de l'Avui fa un any

Presentació del llibre del periodista José Purcalla al Col·legi de Periodistes

*Barcelona
és bona
quan
la Cope
sona.*

**RADIO POPULAR
DE BARCELONA
102-F.M.**

Cadena Cope

Diagonal, 441, 1.º • Tel. 410 61 25
08036 BARCELONA

QUINTA DE SALUT
L'Aliança

Mutualitat de Previsió Social

L'ENTITAT CAPDAVANTERA DE LA SANITAT A CATALUNYA

LI OFEREIX

Assistència, en règim ambulatori i hospitalari.

Lliure accés a tots els serveis i centres de la mutualitat.

Accés directe a mitjans de diagnòstic i tractaments d'alta tecnologia (Scanner, microcirurgia, neurocirurgia, cirurgia cardíaca, etc.).

Medicina preventiva (Gabinet d'Identificació de Factors de Risc, control d'hipertensió arterial, diagnòstic precoç de càncer d'úter i mama, etc.).

Programes d'orientació familiar.

Servei de maternitat amb atenció sistemàtica de l'obstetra als parts.

Cursets de preparació psico-física al part.

Neonatologia.

ACUDA.— Assistència cardiològica urgent (lectura dels electrocardiogrames per telèfon).

Assistència per desplaçament a tot Espanya en cas d'urgència.

A CADA CENTRE HI HA UN SERVEI DE RELACIONS PÚBLIQUES PER VETLLAR PERQUÈ LA SEVA ASSISTÈNCIA SIGUI AL MÀXIM DE SATISFACTÒRIA.

TOTS AQUESTS SERVEIS, ENTRE ALTRES, ELS POT OBTENIR DE FRANC.

MITJANÇANT EL CONVENI ESTABLERT AMB EL COL·LEGI DE PERIODISTES.

NOMÉS CAL QUE TRUQUI AL TELÈFON DEL COL·LEGI (317 19 20) I MANIFESTI EL SEU DESIG DE GAUDIR D'AQUEST TIPUS D'ASSISTÈNCIA.

PODRÀ ACOLLIR-S'HI SENSE CAP TERMINI DE CARÈNCIA.

L'Aliança, per la seva Salut